

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΑΡ. 313

Ὁ Μπάριπα - Ζαχούρ εἶν' ἐτοιμοθάνατος !...

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΡΩΜΗΟΥ

Τό περιστατικό, πού θά διηγηθούμε παρακάτω, συνέβη στην Έλ-λάδα πού τριακονταετίας.

Μέσα σ' ένα διαμέρισμα του σιδηροδρόμου της Πελοποννήσου, έ-ταξείδευαν από την Πάτρα για την Αθήνα ένας Έλληνας και μερι-κοί Γερμανοί Έλληνομαθείς, πού είχαν έρθει να έπισκεφθούν τίς α-γαπητές μας.

Σέ μία στιγμή ό συμπατριώτης μας άκούμπησε τόν άγκώνα του στο παράθυρο του βαγονιού, έβαλε τό χέρι του στην καρδιά του κι άρ-χισε να βγάδι διάτρους και παρατεταμένους ήχους.

Οί ξένοι κυτταγτήκαν άμέσως μέ άπορία και σέ λίγο, ένας άπ' αὐ-τούς, παρουσίασε στόν κραυγάζοντα κύριο μία μπιλίτσια μέ κονιάκ, γιά νά πιή. Έκείνος έδέχτηκε πρόθυμα την προσφορά και δρόσισε τό λα-ούγγι του.

— Έ, πώς πάτε; Αισθάνεστε καλύτερα τώρα τόν έαυτό σας; τόν ερώτησε ό ξένος.

— Τί λέτε; Έγώ είμαι θαμιάσια....

— Μα πού όλίγον είχατε πόνους....

— Πόνους! Έκράνυσε έκείνος μέ κατάπληξη.

— Βέβαια! Γιατί λοιπόν έφώναζατε έτσι;

— Τί λές εκεί, χριστιανέ μου; Έφώναζα ή τρα-γούδοισα.....

Καταλαβαίνετε τί είχε συμβή; Οί ξένοι είχαν νομίσει, ότι τό τραγούδι του μοναχοτραγουδιστή Έλ-ληνος προερχόταν από.... κοιλόπονο!

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΛΟΠΟΔΥΤΙΚΟΣ... ΙΠΠΟΤΙΣΜΟΣ

Πρό όλίγων καιρού, κάποιος κύριος περνούσε κατά τό σουρούπωμα από έναν άπόκεντρο δρόμο της Μαδρίτης, όταν έξαφνα τρεις άγνωστοι παρουσιά-στηκαν μπροστά του και του ζήτησαν, μέ επιτακτικό τόνο, τό πορτοφόλι του. Έπειδή όμως αὐτός τούς απάντησε, ότι δέν είχε χρήματα μαζί του, οί τρεις άγνωστοι του πήραν τό καινούργιο πανοφύδι του και έφυγαν άμέσως.

Υστερ' από δέκα λεπτά, ενώ τό θύμα προχω-ρούσε πρὸς τό σπίτι του, ίκανοποιημένο πού τή γλύ-τωσε τόσο φτηνά, είδε νά τόν πλησιάει ό ένας από τούς τρεις λοποδύτας και νά του δίνει ένα χαρτί, λέγοντας του μέ τή μεγαλειότη του εύγείνια:

— Συγχαροῦστε μας, κύριε, γιά τήν άτιμη πρά-ξη μας, στην όποία μάς έφερε ή ανάγκη. Τό πανο-φύδι σας τό αφήσαμε ένέχυρο γιά 150 φράγκα και αὐτή εἰνε ή απόδειξις του ένεχυροδανειστηρίου. Κα-λή νύχτα σας!

Τήν άλλη μέρα ό κύριος πήγε πράγματι στο ένεχυροδανειστήριο, γιά νά πάρη τό έπανοφύδι του. Έκει πληροφορήθηκε, ότι οί άγνωστοι λοποδύτες, άν και τούς έδιναν 400 φράγκα γιά τό έπανοφύδι τους, περιωρίστηκαν νά πάρουν μόνο 150, λέγοντες ότι τό ποσόν αὐτό τούς έφτανε γιά νά δειντήσουν σ' οί τρεις τους.

τό χέρι μέσα στην κρυφήνα και άρπαξε τό μαντήλι μέ τό κομπόδεμα. Ξανάβαλε ύστερα στη θέσι του τό άγιο εἰκόνησμα, κατέθηκε μέ δυσκο-λία άπ' τήν καρτέλα και τράβηξε παραπατώντας γιά τό κρεβάτι του.

Μά μόλις έφτασε στη μέση του δωματίου, τά γόνατά του λύγισαν πρόλαβε όστόσο και πιάστηκε από μία καρτέλα και σύρθηκε ως τό κρεβάτι. Έκει χρειάστηκε πολλή ώρα γιά νά μπορέση νά χωθή κάτω από τό πάλωμα. Τό κατώρθωσε όστόσο κι' αὐτό και περίμενε άλλα δέκα λεπτά τίς ώρες, ως πού νά γαληνένη κάπως ή καρδιά του, πού χτυπούσε τρομακτικά.

Τότε πειά έβλεπε τό κομπόδεμα και μέτρησε, κρυμένα μέσα εκεί, δέκα χρυσά ναπολεόνια. Δέκα χρυσά ναπολεόνια! "Α, τήν κλέφτρα τή γυναίκα του!... Τά χάιδεψε άνάμεσα στα δάχτυλά του, χαμογε-λώντας σιωπηλά, και έπειτα....

— Έπειτα.... Ένα-ένα, μέ τή σειρά, και τά δέκα να-πολεόνια, σάν καραμέλλες, σάν χάπια, ό μπάρμπα Ζαχάρου τά κατάπιε!...

— Α!... Έπί τέλους!... Τήν είχε έκδικηθή τήν κλέφτρα!...

Όταν ό παπάς έφτασε σέ λίγο, μαζί μέ τή γυναι-κα του, τόν βόρρε άναίσθη-το, μισοπεθαμένο. Μά ή καρδιά του χτυπούσε άκό-μα, και ό παπάς τού έβαλε στο στόμα τή Θεία μετά-ληψι....

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΛΑ'Ι'ΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Η Φλέβες της Άττικής.

Στά δυτικά παράλια της Άττικής, και μάλιστα άπέναντι τών άλ-κών, ύπάρχει ένα έρημο νησί, πού άλλοτε λεγότανε Φυγία, έπειτα Έλεούσα, κατόπιν Φαλκούδι και τώρα εἰνε γνωστό μέ τό όνομα Φλέβες.

Στό νησί, αὐτό πήγαιναν άλλοτε τσοπάνηδες και βοσκούσανε τά πρόβατά τους.

Τό όνομα λοιπόν Φλέβες δέν δόθηκε έτσι άπλως και ως έτυχε στο νησί. Συνέβη σχετικῶς κάποιο περιστατικό, πού έκαμε και αὐτούς τούς τσοπάνηδες νά φοβηθούν και νά φύγουν.

Σέ πολύ παλιά εποχή, λέει ό θρύλος, ένα πλοίο περνούσε κοντά στο νησί αὐτό, όταν έξαφνα έπιασε δυνατός άέρας, τό πέταξε έξω στούς βράχους και τό τσάκισε. Τρεις από τούς ναύτες κατώρθωσαν νά σωθούν, μέσα σέ μία σπηλιά του νησιού.

Ήταν χειμῶνας δυνατός και κανένα πλοίο δέν φαινότανε στη θά-λασσα. Άλλά και άν περνούσε κανένα πλοίο, δέν θάπανε στίς Φλέ-βες. Έτσι οί τρεις ναύτες έμειναν χωρίς τρόφιμα.

Πέρασαν αρκετές ημέρες και στο τέλος οί ναύτες άναγκάστηκαν νά φάνε ό,τι χορταεικό φύτρωνε άπάνω στο ξερονήσι.

Τέλος, από τήν πείνα, τό κύριο και τήν δυστι-χία, ένας από αὐτούς άρρώστησε και οί άλλοι δύο τυφλωμένοι όπως ήσαν από τήν πείνα, άποφάσι-σαν νά τόν φάνε, γιά νά ζήσουν ως νά φανή κα-νένο πλοίο στη θάλασσα. Έτσι κ' έγινε.

Άλλά ή ημέρες περνούσαν και πλοίο δέν φαι-νότανε. Έξαφνα πέθανε κι' ό άλλος ό ναύτης από τήν πείνα και τίς στερήσεις.

Τόν έθαψε κι' αὐτόν ό τρίτος ναυαγός σ' έτσι κατώρθωσε νά ζήσει ακόμα κάμποσο καιρό, αλλά στο τέλος πέθανε κι' αὐτός από τήν πείνα.

Από τότε, όταν τήν άνοιξη, πηγαιναν τσοπάνη-δες στο νησί αὐτό, γιά νά βοσκίσουν τά κοπάδια τους, άκούγανε μέσα από τή γή φωνές και τά πρό-βατά τους έτρώμαζαν και ψορούσανε άμέσως.

Τις φωνές αὐτές οί βοσκοί τίς απέδιδαν στούς τρεις πεθαμένους ναύτες, τών άποίων ή ψυχή γύ-ριζαν νησιτικές, μονόχρουν, έπνιγαν και βόζαναν από τό αίμα τών προσβάτων, γιά νά χορτάσουν από τήν πείνα, έξ αίτίας της όποίας πέθαναν.

Και από τότε κανείς πειά τσοπάνος δέν ξαναπα-τρσε στο νησί αὐτό γιά νά βοσκίση τά κοπάδια του.

Άλλά ούτε και ψαράς πήγαινε γιά νά ψαρέ-ψη, γιατί κι' αὐτοί έλεγαν ότι άκούνε τίς φωνές τών πεθαμένων, πού βγαίνουνε από τή γή στίς Φλέβες!....

Τό Κλαψοπούλι

Άν κανένας περάση νύχτα από τό χωριό Δαμαλά της Άργολίδος, θ' άκούση μέσα στην έρημιά μονότονες θλιβερές φωνές, πού άνηχούν σ' όλη τήν έκταση του δάσους και ταράζουν τή νύχτα τή γαλήνη.

Τις φωνές αὐτές τίς βγάδι ένα είδος πουλιού της νύχτας, πού τό λένε «Κλαψοπούλι».

Τό «Κλαψοπούλι» ήταν άλλοτε άνθρωπος και τόν λέγανε Θανάση. Ό Θανάσης ήταν καλός τσοπάνος και φημιζότανε ως τό πρωτοπαλ-λήκαρο του Δαμαλά. Όλοι όσοι είχανε κορίτσι γιά γάμο, φιλοδο-ξούσαν νά τόν κάμουνε γαμπρό, και μακάριζαν τή γυναίκα πού θά έ-παυνε, γιατί ό Θανάσης, έκτός του ότι ήτανε λεβέντης, ήτανε και πλούσιος.

Μ' όλα όμως αὐτά, ό Θανάσης άρνιότανε όλα τά συνειδέσια πού του προτεινανε, γιατί αγαπούσε μία πτωχή, αλλά πολύ όμορφη χωρι-οπούλα, τήν όποια, έπ' τέλους, στεφανώθηκε.

Η μάνα του πήγε νά πεθάνη από τό κακό της, μόλις τό έμαθε αὐτά. Άκούς σ' άπορήνη πλούσια συνειδέσια, γιά νά πάρη μία πτω-χική χωρίς πονάμισο! Όρεχίστηκε λοιπόν νά ξεκάνη τή νύφη και μία μέρα πού ό Θανάσης έλειπε στίς στάνες του, τρέχει άναμάλιασμένη τάχα, και κατατρομαγμένη και τού λέει πώς ή Μαρία του, άπίστησε μ' ένα συχωριανό του.

Τρέχει άγριεμένος ό Θανάσης στο σπίτι του, και χωρίς νά ξεετά-ση και νά ιδή τί έγινε, οίχεται και σκοτώνει τή γυναίκα του....

Μά έπειδή αγαπούσε τή γυναίκα του και δέν μπορούσε νά ζήσει πειά χωρίς αὐτήν, πήρε τά βουνά, φρονάζοντας και σκούζοντας. Όταν μάλιστα έμαθε ότι ή πτω-χή Μαρία ήτανε άθωα, τότε ή λύπη του δέν είχε όρια. Γύριζε τίς νύχτες μέσα στούς κάμπους σ' έκλαιγε, ζητώντας τή γυναίκα του. Κι' ένα δρόμυ της Άγαστάσεως, πού άνοιγουνε οί ούρα-νοι, κι' όποιος προσφάση νά ζήτηση κάτι, τού τό δίνει ό Θεός, ό Θανάσης ζήτησε άπ' τό Θεό νά τόν μεταμορφώσει σέ πουλί. Κι' από τότε ό

Θανάσης, σέ «Κλα-ψοπούλι» μεταμορ-φωμένος, βγαίνει τή νύχτα και κλαίει γιά τήν άδικοσκοτωμένη γυναίκα του.

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ο Έδμόνδος Ροστάν

(Σκίτσο του περιφημού γελοιογράφου Σέμι).

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΕΙΠΟΥΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Μ. Κ.

Τίποσ μυθιστορηματικός, φυσιογνωμία από έκείνες πού γοητεύουν. Δέν θά τήν πήτε όρραία έκ πρώτης όψεως, έν τούτοις εἰνε περισσότε-ρο από όρραία, γιατί, ενώ έχει φινέτσα «Καμέ», έχει συγχρόνως μία άρραση συναρπαστική, κάτι άγριο και συγχρόνως γλυκό, κάτι άνυ-παρφο και δια μίας άπολύτως ένδιαφέρον, μία λάμψη χάριτος, νοστι-μιάς, μαγευτικότητας. Τήν διακρίνει μία λεπτότης ψυχική, τήν ό-ποια διασπένεται κανείς όπως μέ τό άρωμα άνακαλύπτει τό έκλεκτό λουλούδι. Η σιλουέττα της συναρπαστική, ή άρμονία έμφανηζόμενη, ή γραμμής της ιδιόρρυθμος, άπροσέλαστος, σάν ένα βιβλίο δύσο-μα, πού έκεί πού νομίζετε ότι κάτι άρχίζετε νά καταλαβαίνετε, έξα-φνα γάνετε νάθε ίχνη νοήματος. Η εμφάνισις της στόν κόσμο πάντα όρραία. Άλλά δεικνύει τάσιν άπομονώσεως και ίσως γι' αὐτό έντε φαντασι διασπύς τού μπορεί και παίζει μέ έξαιρετική δεξιότη-τα. Σε μέ τόν τελευταίον εμφανισέον της ήτο ήπτε ποτε όμορφη, γέφυρα μνήνη καλλιγραμμή τουαλέττα, όρραίατα μακρύν σκολη-ματα και περιδέραιο από κοράλλια και γόβες στόν ίδιο τόνο και έ-μοιαζε μέ γοητευτική Τζιτζήνη.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Δίαν έπιτυχής δεξίωσης τήν παρελθούσαν έβδομάδα παρή τῷ Πρε-σβει της Τουρκίας και τή κ. Ένις.

Θαμνάσιο σπύτι, κομποτεχνήματα "Απο Άνατολής, τάπητες πλάττω, συνθέσεις λουλουδιών παντού. Γωνίες διευθετημένες μέ νόστο.

Η οικοδόποινα έδέχετο μέ τό γλυκό ύφος πού τήν διακρίνει.

— Έκ τού Διπλωματικού Σώματος παρεντέθηκαν ό Πρεσβευτής της Γαλλίας και ή κ. Κλεμάν Σμιόν, ό Πρεσβευτής της Ιταλίας και ή κ. Μαστιανίνι, πού σ'είχε και θεατική, ό Πρεσβευτής της Άγ-γλίας και ή κ. Ράμμιν, ό Πρεσβευτής της Αμερικής και ή κ. Σά-βιαν, ό Πρεσβευτής της Ούγγαρίας και ή κ. Μολντοβέκ, ό Πρεσβευ-τής της Πολωνίας και ή κ. Γιούγκενιτς, ό Πρεσβευτής της Ρουμανίας και ή κ. Ρουκάνο έκτάκτως ενάγαστη συνομιλήτρια— ό Πρεσβευ-τής της Ολλανδίας και ή κ. Περασόν, ό Πρεσβευτής της Αιγύπτου Σανταρής Μπέης, ό Έπιτετραμμένος της Έλβετίας και ή κ. Μαρσόν, ό Πρεσβευτής της Γερμανίας και ή κ. Κάρντορφ.

— Ο κ. Μπεράντι, ό κ. και ή κ. Χερπερλάν—από τίς πλέον έν-δυσήμονες φυσιογνωμίες— ό κ. Μπερτόλνι, ό κ. και ή κ. Άμνέ—σάν έμμεσο τροπικό λουλούδι.

— Έπίσης παρεντέθηκαν ή κ. Α. Μιχαλακοπούλου, ή κ. Γ. Κα-νταρίνη, ή κ. Π. Τσαλδάρη, ό κ. και ή κ. Γ. Πανώ, ό κόμης "Αν-τιόχ, ή κ. Βισέκ, ή κ. Βάλτε, ή Δις Βούρου, ή κ. Καποδιστρια, ή κ. και ή κ. Α. Ρούφου, ό κ. και ή κ. Άπ. Άλεξανδρή, ό κ. ντέ Βαννι-ντέ-Φόντι, ό κ. και ή κ. Μαζαράκη, ό κ. και ή κ. Β. Λορέντι, ή κ. Ι. Πολίτης, ό κ. και ή κ. Σινδάνη.

— Από τίς πλέον θαυμασθείσες ήσαν ή κ. Διαμανταπούλου και ή κ. Άμνέ.

— Έκ τών δεσποινίδων κομψότερα ήσαν ή Δις Άντισσα και ή Δις Μακκά.

— Έπίσης παρεντέθηκαν ό κ. και ή κ. Πολυχρονιάδη, ή κ. Βάτ-τι, ή κ. και ή Δις Φραντζή, ή κ. και ή Δις Φαράκη, ή κ. και ή Δις Βιλαχοπούλου, ό Ναυτικός άκόλουθος της Γαλλικής Πρεσβείας και ή κ. Καρλινί, ή κ. Κέντρον, ό κ. και ή κ. Κ. Άλεξανδρή μέ κομψόν σύ-στολον μπλέ.

— Ράουτ ζωροτάτο, μία από τίς έξαισιότερες συνομιλήτριες ή Δις Ρωζάνη Παπά.

— Μασίχα προχθές παρή τῷ κ. και τή κ. Γ. Δροσοπούλου.

— Η οικοδόποινα πολύ όμορφη μέ κομψή τουαλέττα μαύρη. Διαφώνιμεν τήν κ. Α. Μιχαλακοπούλου, κ. και Δα Μαρή, τήν κ. Κ. Σπυρίδη, τήν κ. Γ. Καραντάση, κ. και Δα Λεκατσά πού χα-ρταμένη μέ ιδιότυπον έμπρο-στα.

— Πολυχρονιάδη, τήν κ. Ματζαβίνου, κ. και κ. Γ. Μακκά, κ. και κ. Κ.

— Τζιτζήνη, κ. και κ. Σπ. Μανου-ρίδη, τόν κ. Ραζέλον, τήν Δα Άντι Ραζέλου, κομποτεχνήν μέ

έναντην σ'είχε τουαλέττα.

— Μία από τίς πλέον ενά-γαστες δεξιώσεις παρή τῷ κ. και τή κ. Στ. Βαφειαδάκη.

«ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΕΒΔΟΜΑΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΧΕΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 52-03)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»:

Έσοτερικῶ δι' έν έτος Δρχ. 130 || Έξωτερικῶ Δρχ. Άγγλίας Μία
Έξέμνηος 70

και δι' όλην τήν Άφρικήν και Βελγικόν Κογκό έτησια συνδρομή Σελίνια 24.
Αι έπιστολαί και τά χρηματικά έμβάσματα δέον ν' άπευθύνονται πρὸς τόν
Ίδιοκτήτην τού «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ.

Τά προηγούμενα τεύχη τιμώνται δραχ. 3.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»:

Έν Άμερικῇ Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New - York
U. S. A., έν Αιγύπτῳ - Σουδάν ό κ. Χριστόδουλος Σαράφης, 12

Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie, και έν Βελγικῶ Κογκό ό κ.
Γεώργ. Άντωνιάδης B. P. 445 Elisabethville Congo - Belge.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῇ διὰ τήν κατά φύλλον τάληση
τού «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»: NEW YORK NEWS AGENCY, General

P. O. Box 497, NEW YORK, CITY, όπου δέον ν' άπευθύνονται
οί ένδιαφερόμενοι.

— Η όρραία δεξίωσης άρχισε υπό τύπον μαστίχας στίς έπτὰ και
παρατάθη μέχρι τών πρώϊνων όρών.

— Όλα αϊ κομψαί Αθῆναι παρούσαι.

— Πολλ' σ'είχε τουαλέττες. Χορεύθηκαν ζωροτάτες καθούλιες.

— Γνωστή και ύπερεκλεκτή Αθηναία κυρία έχόρρευε μέ πολλήν
χαρήν «Πε-ντέ-κάτ».

— Άπὸ τίς πλέον κομψές εμφανίσεις ή κ. Λυδοπούλου και ή κ.
Στ. Φουιάδη.

— Μία έσπερις πού θ' άφήση εποχήν λόγω καλλιτεχνικότητας θά
είνε ή μοναχική έσπερις παρή τῷ Πρεσβει της Αιγύπτου Σινταρής
Μπέης.

— Τό πρόγραμμα περιλαμβάνει τήν άφθαστη εἰς τέχνη, τάλέντω,
λεπτότητα και έκφραση, άπαγγελία της κ. Ναντίν Κ. Τσαλδάρη, τή
συνοδεία πάνου από τήν κ. Ι. Ψαρούδα.

— Τραγουδι σπάνιο από τās κυρίες Τσαλδάρη και Χερπερλάν.
Θά τραγουδήσουν «Λέντω».

— Έπίσης θά τραγουδήση ή κ. Δάντισσα.

— Καί θ' άπαγγείλη μονόλογος ό κ. Όκάφρε.

— Θά έπαικολούθηση χορός.

— Τήν Τετάρτη δεξίωσης παρή τῷ κ. και τή κ. Χάρβεϊ.

— Μία ενάγαστη δεξίωσης σέ μικρόν σύνολον κεκλιμένων παρή
τή κ. Μπεράντι.

— Τό σπύτι ενάγαστα διευθετημένον.

— Πολλ' σ'είχε σιλουέττες, έκ τών όποιων πλέον περιόλεπτες της
κ. Μαστιανίνι μέ μαύρα, της κ. Άμνέ μέ μαύρο και άσπρο, της κ.
Πανώ μέ μαύρη μουσελίνα και κόκκινο περιδέραιο και σκουλαρίκια.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Η ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ

Στήν Άμερικῇ, τή χώρα τών παραδόξων, ιδρύθη τελευταία μία
γυναικεία Έταιρεία μέ διακλαδώσεις στίς κυριότερες πόλεις τών 'Η-
νωμένων Πολιτειών, της όποίας σκοπός εἰνε ή διατήρησις της ο-
μορφίας.

Ό σύλλογος αὐτός εξέδωσε και βιβλίον μέ διάφορες σημάδες
πρὸς τίς γυναίκες. 'Η κυριώτερος άπ' αὐτές εἰνε νά μή σφουγγίζουν
τό πρόσωπό τους μέ χοντρά ύφασμα, νά μὴ πλύνωνται μέ πολύ κρύο
νερό, νά μή μεταχειρίζονται καθόλου στο νύχτωρ σαπούνι, νά μή φο-
ρουν στενά φορέματα, στενά παπούτσια, στενά γάντια κλπ.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Η εύτυχία ύπάρχει συνήθως γιά τήν επομένη, χάποτε γιά τήν
προτεραια και σὺνέποτε γιά τήν σημερινή.

— Η καρδιά της γυναίκας μοιάζει μέ εύρύχωρο αὐτίμα, άπ' όπου
ποτέ δέν λείπει τό ένοικιαστήριο.

— Πριν παντρευτής άνοιξε καλά τά μάτια σου. Άπα παντρευ-
τής, κλείσε τα γιά πάντα.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σέ έξαιρετικῶς καλὰς τιμὰς παλαιὰ βιβλία και
όλοκληρώσει βιβλιοθήκας, χειρό-
γραφα παλαιὰ και εἰκόνας
(χαλκογραφίας, λιθογραφίας
της Έπαναστάσεως κ.τ.λ.).

Έπίσης περιοδικὰ ένδοθέντα
πρὸς τόν 1900, έφημερίδας, βι-
βλία ένων γλωσσών κ.τ.λ.

κ.τ.λ. Πληροφορίαι στα γρα-
φεία μας.

ΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

Θά δημοσιεύση τῶν εύχαριζ τών έσπών της ΕΚΑΤΟΝ-
ΤΑΕΤΗΡΙΑΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ 5-
πέρους σελλίδες από τήν γιγαντομαχίαν τού 21 και σείραν
σπανίων χαλκογραφιών τών ήρώων τών μαχών και τών
ναυμαχιών της περιόδου αὐτής.

ΟΙ ΣΠΑΡΑΓΜΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΥΠΟ ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΡΟΖΑ ΛΑΜΠΙΡΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου).

— Πρέπει να μείνεις κλεισμένος κάμποσο καιρό... Όσο να χωρίσει το πλάσμα... Υστερα, έλπιζω να το γυρίσει ή μωμά το μυαλό του μπαμπά μου, συνεχίζει η Ρόζα. Σύμφωνα λοιπόν, αγαπημένε μου;

— Ναι, γλυκεριά μου Ρόζα.
— Δώσε μου τὰ χέλια σου!
— Άγάπη μου!...
— Και τὰ μάτια σου!...
— Μικρούλα μου!...

Φιλούνται, φιλιούνται παθητικά κι' έπειτα προχωρούν μαζί ως το δρόμο. 'Ο Άνδρέας συνοδεύει τη Ρόζα ως κάτω. Προτιμούν τους σκοτεινούς, ερημικούς δρόμους. Κι' όπου το σκοτάδι είναι πιο πυκνό, σκιάζουν γρήγορα-γρήγορα και φιλιούνται.

Κάπου-κάπου καμιά γρηούλα καθισμένη στο παρτέρι της, χωρίς να φαίνεται, τους βλέπει και κλείνει τὰ παραθυρόφυλλα με σρότο, μουρμουρίζοντας.

Η Ρόζα γελάει-γελάει με την καρδιά της, αγκαλιάζει τον Άνδρέα και τον ξαναφίλει, στο πείσμα της γρηούλας, όλης της γειτονιάς, όλου του κόσμου και προ πάντων στο πείσμα του πατέρα της...

Μα πώς είναι λοιπόν δυνατόν να μην καταλαβαίνουν πόσο μεγάλη, πόσο άδύνατη είναι ή αγάπη τους; Πώς είναι δυνατόν να σκέπτονται να τους χωρίσουν;

Φθάνουν έτσι, περνώντας πάντα από τους πιο άσχημους δρόμους, στο Ζάπτειο κι' από κει στην Πύλη του Άδριανού.

Βρίσκονται πια κοντά στην Πλάκα. Πρέπει να χωριστούν. Δεν είναι φρόνιμο να μένουν μαζί εκεί πέρα...

Η Ρόζα σφίγγει το χέρι του αγαπημένου της, τον καληνυχίζει και φεύγει. 'Ο Άνδρέας την παρακολουθεί με το βλέμμα του, ώσπου χάνεται στο κοντινότερο στενό κι' έπειτα άνηφορίζει προς τη λεωφόρο Αμαλίας.

Χίλιες δυο σκέψεις στριφογυρίζουν στο κεφάλι του.

Τὰ λόγια της Ρόζας, ή αποφάσεις που πήραν, πάνω στον πυρετό και στη φλόγα της αγάπης, πάνω στην μέθη των φιλιών, τοίχονταν τώρα που είνε ήρεμος στό νου, καθαρά και ξάστερα, μ' ήλη τη σοβαρότητά τους, μ' όλες τις εθδίνες που θα προκαλέσουν...

Μα έδωσε πια το λόγο του... Άγαπά... Δεν μπορεί να ζήσει χωρίς τη Ρόζα. Άς καταστραφή λοιπόν, άς αφανισθή, αν είνε τέτοιο το γραφτό του. Πάντως δεν είνε διατεθειμένος να υποχωρήσει...

Με τις σκέψεις αυτές γυρίζει σιγά-σιγά σπίτι του και ξαναπίνει τη δουλεια του...

Είνε αποφασισμένος να εργασθί πια μέρα και νύχτα, τις λίγες ήμέρες που του άπομένουν και να συγκεντρώσει όσο πιο πολλά χρήματα του χρειάζονται.

Ποιος ξέρει τί τον περιμένει στο μέλλον;...

Ο ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΜΝΗΣΤΗΡ

Η Ρόζα έφτασε σπίτι πριν γυρίσει ο πατέρας της. Η μητέρα της την περιμένα με άναπομονησία.

— Ποιος, παιδί μου; της είνε μόλις την είνε να μπαίνει στην τραπέζια.

— Άνησυχούσε, μαμά; Πολύ, κόρη μου. Για σκέφην αν γύριζε άξαφνα ο πατέρας σου... Μα πές μου τώρα, τί συνέβη, τί έκαμε, παιδί μου; Τί πρόκειται να κάμεις, τί αποφάσεις;

— Θα φύγω, μητέρα! Τό ξέρεις, γιατί με ρωτάς; Δεν θέλω ούτε ν' άντικρύσω τον ύποπτο γαμπρό που βρήκε ο μπαμπάς και που τον θεωρεί καταλλήλτο για την περίπτωση. Δεν θέλω, με καταλαβαίνεις;

Δεν πρόφτασαν να πουν τίποτε άλλο. Άκούστηκαν

— Αυτός... αυτός είνε! είνε ή Ρόζα δείχνοντάς τον.

βήματα κάτω στην είσοδο. Ήσαν τὰ παιδιά. Σε λίγο έφτασε κι' Λαμπίρης.

Ήταν οκεφτικός περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Στο τραπέζι δεν είνε λέξη σε κανένα. Έτρωγε με το κεφάλι κάτω.

Η Ρόζα καταλάβαινε πως όλη αυτή ή βουβωμάρα του πατέρα της έσημαινε συμφορές, λύπες και δάκρυα γι' αυτή. Μα ήταν ήχη τώρα. Θάφευγε... Κι' άς έτρεχαν να την ζητούν πια.

Σε λίγο σηκώθηκαν απ' το τραπέζι και άποσύρθηκαν καθένας στην κάμαρά του.

Η Λαμπίρινα θέλησε ν' άνοιξη κουβέντα με τον άνδρα της, μ' δεν τό πέτυχε.

— Έχω πονοκέφαλο, γυναίκα, της είνε. Αύριο τὰ λέμε...

Και κλείστηκε στο γραφείο του.

Η Λαμπίρινα που άγριωνόσε απ' τη στενοχωρία της, την έκονε να μπαίνει στην χορβάτοζα για να κοιμηθί ύστερα απ' τις δώδεκα. Μόνον ή Ρόζα κοιμήθηκε ήσυχη σχεδόν.

Όταν πάρη κανείς μια άπόφαση, ή τρικιμία της ψυχής του γιλητεύει, τό πνεύμα του ήσυχάζει...

Αν και πλάγιασε άγά ή Λαμπίρης, τό πρωτό σηκώθηκε ένοικ.

Πριν γύγ, είνε στη γυναίκα του:

— Έχε τό σπίτι έτοιμο. Θά φέρω κάποιο φίλο...

Η Λαμπίρινα υποψίαστηκε.

— Ποιος θάρη; ρώτησε.

— Κάποιος γνωστός μου, δεν τον γνωρίζεις...

Στό μεταξύ αυτό ή κατάσταση της Ζερμαίν και της Σιμώνης βρισκόταν περισσότερο. Κι' ένα ή Παραβάι καθόταν κοντά στο τραπέζι της Σιμώνης, ή κυρία ντε Μεάλ άγριωνόσε κι' απ' τὴ πάλι στη θυγάτηρα της.

Η Ζερμαίν μόλις μόλις ώρα μετά τη σωτηρία της είνε ξανά ήτη τις αλθήσεις της. Δεν έφύγετε τότε καμιά λέξη, αλλά έκατσε σ' ένα βαθύ λήθαργο και μόνον με τό θάνατο.

Κατά τὰ μεσάνυχτα ή κυρία ντε Μεάλ, βλέποντας ότι ή κόρη της είνε άποκοιμηθί και θέλοντας να άνασταθί κι' ή ίδια, έπαιδάστηκε να βγί έξω, συνοπνημένη από τις άποσπρόχτες, αυτές συγκινήσεις. Άλλά μόλις έκανε λίγα βήματα, άκουσε μια κινή να την καλή τρυφερά:

— Μαμά!

— Με φωνάζεις, Ζερμαίν; ρώτησε ή μητέρα της έπιστρέφοντας στο προσκέφαλό της άρρωστης.

Η νέα, φλεγόμενη από τον πυρετό, έπηρε τό χέρι της μητέρας της απαλά και μ' έναν τόνο σχεδόν ίκετευτικό της είνε:

— Μαμά, δεν είμαι καλά... Πιστεύω ότι δεν θά μού σιαβή τίποτε σοβαρό, άλλ' αν τυχόν πάθω τίποτε, θάρη να σου ζητήσω μια πράξη. Έπαινω να μού ύποσχεθής ότι στην άρρώστεια μου θά μείνεις κι' μ' επαγρυπνής μόνη σου και δεν θά άφήσης να σε άντικαταστήσουν κανένας άλλος...

Η κυρία ντε Μεάλ ένοιωσε την καρδιά της να σφίγγεται. Για τον λόγο της μιλούσε έτσι ή κόρη της;

— Σοι όρκίζομαι ότι θά εκπληρώσω την έπαυμία σου, της είνε με άπομονο. Άλλά τί σημαίνουν αυτά τὰ δυσόινα λόγια σου; Ποιος σου είνε ότι θά ύποφέρης; Εοδ' δεν έχεις τίποτε...

Τη στιγμή αυτή τό πρόσωπο της Ζερμαίν έδειχνε καθαρά ότι ή άποσπρόχτες κόρη προσπαθούσε να συγκεντρώσει τις σκόπτες ιδέες της, καταβάλλοντας μεγάλον κόπο γι' αυτό.

— Δεν ξέρω, φέλλιος τέλος με άόριστο και συγκεχυμένο τόνο φωνής. Άλλά πάντως μόνον έγώ, μητέρα μου, απ' τὴ πιο μού ύποσχεθήκες...

Κατόν ή νόσος την κατέλαβε εκ νέου, τό βλέμμα της ξαναεπείστηκε

Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

ΤΟ ΜΥΣΤΙΣΤΗΡΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΕΛ

ΦΤΩΧΗ ΜΟΥ ΚΑΡΔΙΑ!...

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου).

Η Σιμώνη συγκινήθηκε. Τὰ μάτια της βούρβουσαν. — Έλα, συνέχισε ο Κύριος. Έλα να πάμε. Σιμώνη μου, στο δωμάτιό σου...

Και συγχρόνως σηκώθηκε επάνω και την έπηρε στο χέρι του, άποσπρόχτες κρατούσε προ όλίγον τη Ζερμαίν. όταν την μετέφερε από την άκτι στο σπίτι λιπόθυμη.

Τη στιγμή αυτή μια φριχτή άμφοβία πέρασε από τό μυαλό του. Παύ τὰ από τις δυό άναπούσε περισσότερο; Τη Ζερμαίν που είνε μόνη από τη μανία της θάλασσας, ή τη Σιμώνη;

Δεν ήξερε όμως κι' αυτός ποιά κυριαρχούσε πιο πολύ στην καρδιά του. Αυτό θά τό καταλάβαινε στο μέλλον...

Μετέφερε ώστόσο τη Σιμώνη στην κάμαρά της και την πλάγιασε στο προσκέφαλό της.

Η φτωχή νέα είνε δυνατά ρίγη πυρετού...

ΗΜΕΡΕΣ ΑΓΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΝΟΥ

Σήμερος τέλος ή έπομένη.

Όλα στην έπαυλη ήσαν άνω-κάτω.

Όσο ή Ζερμαίν, όσο και ή Σιμώνη, ήσαν βαριά άρρωστες, με δύνατο πυρετό.

Ο πρίγκιπ, βλέποντας τον πόνο που άπειλούσε τις άναστημένες ύποψες του, έστειλε και προσέλασε από τη Νίκαια τον άνασπότερο γιατρό της πόλεως.

Αυτός άφίχθη ή παραγγελία έστειλε άγά και ο διατελής έπασημων άνέβαλε την έπισκεψή του και τό άκόλουθο πρωτό.

Στό μεταξύ αυτό ή κατάσταση της Ζερμαίν και της Σιμώνης βρισκόταν περισσότερο. Κι' ένα ή Παραβάι καθόταν κοντά στο τραπέζι της Σιμώνης, ή κυρία ντε Μεάλ άγριωνόσε κι' απ' τὴ πάλι στη θυγάτηρα της.

Η Ζερμαίν μόλις μόλις ώρα μετά τη σωτηρία της είνε ξανά ήτη τις αλθήσεις της. Δεν έφύγετε τότε καμιά λέξη, αλλά έκατσε σ' ένα βαθύ λήθαργο και μόνον με τό θάνατο.

Κατά τὰ μεσάνυχτα ή κυρία ντε Μεάλ, βλέποντας ότι ή κόρη της είνε άποκοιμηθί και θέλοντας να άνασταθί κι' ή ίδια, έπαιδάστηκε να βγί έξω, συνοπνημένη από τις άποσπρόχτες, αυτές συγκινήσεις. Άλλά μόλις έκανε λίγα βήματα, άκουσε μια κινή να την καλή τρυφερά:

— Μαμά!

— Με φωνάζεις, Ζερμαίν; ρώτησε ή μητέρα της έπιστρέφοντας στο προσκέφαλό της άρρωστης.

Η νέα, φλεγόμενη από τον πυρετό, έπηρε τό χέρι της μητέρας της απαλά και μ' έναν τόνο σχεδόν ίκετευτικό της είνε:

— Μαμά, δεν είμαι καλά... Πιστεύω ότι δεν θά μού σιαβή τίποτε σοβαρό, άλλ' αν τυχόν πάθω τίποτε, θάρη να σου ζητήσω μια πράξη. Έπαινω να μού ύποσχεθής ότι στην άρρώστεια μου θά μείνεις κι' μ' επαγρυπνής μόνη σου και δεν θά άφήσης να σε άντικαταστήσουν κανένας άλλος...

Η κυρία ντε Μεάλ ένοιωσε την καρδιά της να σφίγγεται. Για τον λόγο της μιλούσε έτσι ή κόρη της;

— Σοι όρκίζομαι ότι θά εκπληρώσω την έπαυμία σου, της είνε με άπομονο. Άλλά τί σημαίνουν αυτά τὰ δυσόινα λόγια σου; Ποιος σου είνε ότι θά ύποφέρης; Εοδ' δεν έχεις τίποτε...

Τη στιγμή αυτή τό πρόσωπο της Ζερμαίν έδειχνε καθαρά ότι ή άποσπρόχτες κόρη προσπαθούσε να συγκεντρώσει τις σκόπτες ιδέες της, καταβάλλοντας μεγάλον κόπο γι' αυτό.

— Δεν ξέρω, φέλλιος τέλος με άόριστο και συγκεχυμένο τόνο φωνής. Άλλά πάντως μόνον έγώ, μητέρα μου, απ' τὴ πιο μού ύποσχεθήκες...

Κατόν ή νόσος την κατέλαβε εκ νέου, τό βλέμμα της ξαναεπείστηκε

Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

Ποιος ήταν αυτός ο κύριος; 'Ο γαμπρός;

Η καρδιά της χτύπησε δυνατά. Κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάξι ο πατέρας της κι' ύστερα ένας ψηλός κύριος, άρετά ήλικιωμένος, καμιά και ήλικιωμένα ντυμένος, με μαύρο μωστό...

βαρεία και ή νύχτα πέρασε χωρίς να μεσολαβήση τίποτε τό έκτακτο. Όταν ή κυρία ντε Μεάλ σηκώθηκε τό άλλο πρωτό, ο ούρανός ήταν κατακάθαρος και ο ήλιος έλαμπε στο στερέωμα. Τί κρίμα όμως ποδ ή δυό νέες δεν μπορούσαν να ύπολαύσουν αυτό τό θαυμάσιο θέαμα, ίσως' από τόσες περιπέτειες που είχαν τραβήξει!

Γύρω απ' τό τραπέζι του προγεύματος δεν εκάθησαν παρὰ μόνο ο πρίγκιπ και ο Κερβάλ, σκυθρωποί κι' άμίλητοι. Η ελπίδες που ήξεραν γιὰ τις δυό άρρωστες δεν ήσαν καθόλου εύχάριτες. Η Σιμώνη παραμιλούσε όλη τη νύχτα και ή Ζερμαίν δεν ένοιούσε να ξυπνήσει από τό ληθαργικό ύπνο της.

Υστερ' από μια ώρα ο γιατρός, που είνε άναχωρήσει από τη Νίκαια με την πρώτη άμαξοστοιχία, βρισκόταν κοντά στις δυό άσθενείς. Όταν έτελείωσε την εξέταση της Σιμώνης, είνε στους παρισταμένους:

— Δόξα σοι ο Θεός, δεν έχει κανένα φόβο. 'Ο πυρετός της είνε άποτέλεσμα των χθεσινών γεγονότων και από αύριο δεν θά της ξαναπαρουσιαστή, άρκεί να άνασταθί ακόμα μια μέρα στο προσκέφαλό της, είνε στην κάμαρά της, να λάβη τροφή θρεπτική και ν' άποσπύγ ή κάθε είδους ενόχληση ή συγκίνηση.

Όταν όμως ήρθε ή σειρά της Ζερμαίν, ο γιατρός κούνησε τό κεφάλι του και χωρίς να άνακινώση τη διάγνωση του, διέταξε να της βάλουν ψυχρά επιθέματα. Έν τέλει άποσπρόχτηκε λέγοντας ότι θά ξαναγυόταν την άλλη μέρα.

Τὰ λόγια αυτά έβαλαν σε μεγάλη άνησυχία τους ένοίκους της έπαυλης. Για όσους έγνώριζαν τό δόκτωρα, μια τέτοια είδοποίηση εσήμαινε ότι ή κατάσταση της άρρωστης ήταν σοβαρά και ή παρουσία του έθετορθετο άσφαλήτητα.

Άλλά, παρ' όλους τους πάγους που έβαζαν κάθε τόσο στους χροτάφους της Ζερμαίν, ο πυρετός της δεν έπαυε καθόλου. Κατά την έπισκεψη μάλιστα της έπομένης, ο γιατρός βρήκε τό σφυγμό της πολύ άκανόνιστο και τη θερμοκρασία της άρετά ήνωμένη.

Όταν δέ ο Κύριος Κερβάλ τον πλησίωσε και τον έρώτησε γιὰ την άρρωστη, ο δόκτωρ περιώριστηκε να τό άπαντήσει:

— Προς τό παρόν, αγαπητέ μου, δεν μπορώ να ξέρω παρὰ μόνον όσα ξέρετε κι' εοείς. Όσο γιὰ τὰ προσκείμενα, άγνώσ τι θά προκύβη. Είχομαι μόνον να μιν πάθη έγκεφαλική φλεγωσι, την όποια πολύ φοβούμαι...

Αυτήτως οι φόβοι του γιατρού πραγματοποιήθηκαν και ή Ζερμαίν προσεβλήθη σοβαρά από την επανέκδοση αυτή εκδήλωση. Έπαι δέκα μέρες βρισκόταν στο μεταλλείο της ζωής και φαινόταν σχεδόν έτοιμοθάνατη.

Σε όλο αυτό τό διάστημα ή μητέρα της παρόυσε άγρινη πίκρα απ' τό προσκέφαλό της, άδιαφορώντας προς την κόρη και το σώμα της και μη λογαριάζοντας καθόλου την ύγεια της.

Ό δόκτωρ έξακολουθούσε να την έπισκέπτεται κάθε μέρα, να διατάσει τὰ άναγκαία φάρμακα και να παρέχί στους οίκειους της άσφαρος και παρηγορία. Έπαι τέλους τη δεκάτη ήμέρα τό σοβαρό πρόσωπο του γιατρού φωτίστηκε και τό βλέμμα του έλαβε μια χαρούμενη έκφραση. Ένώ δέ εκάθητο στο τραπέζι να πρή τό τσάι του, είνε στην κυρία ντε Μεάλ:

— Κυρία μου, είνε μια άνεκτήμη μητέρα και είμαι βέβαιος ότι θά άποσπρόχτες μια μέρα γιὰ την άποσπρόχτες κόρη και άφοσπρόχτες σας προς την κόρη σας. Νόμίζω όμως ότι ή καλύτερη άμοιβή σας επί του παρόντος θάνα να σας άναγγείλω όριστικά ότι ή Ζερμαίν σάθηκε από τον κίνδυνο...

Και καθώς έπρόσεξε τις τελευταίες λέξεις, ή φωνή του έτρεψε.

— Όφείλω εκ τοιούτος, έξακολουθώ, να σας δώσω μερικώς παρηγορίες, άποσπρόχτες ίσως, άλλ' άπαράμιτες γιὰ την άποκατάστασι της ύγείας της θυγάτηρας σας.

Ό γιατρός έδειξε τότε τὰ θαυμάσια μαλλιά που στεφάνωναν τό άρχο μέτωπο της Ζερμαίν και είνε με συγκίνησι:

— Αυτά ποεί να κοιμηθί!

Και χωρίς να περιμένει ν' άκούση τις άποσπρόχτες της μητέρας, συνέχισε με έπαυτικό τόνο:

(Άκολουθεί).

Και χωρίς να περιμένει ν' άκούση τις άποσπρόχτες της μητέρας, συνέχισε με έπαυτικό τόνο:

(Άκολουθεί).

Και χωρίς να περιμένει ν' άκούση τις άποσπρόχτες της μητέρας, συνέχισε με έπαυτικό τόνο:

(Άκολουθεί).

Και χωρίς να περιμένει ν' άκούση τις άποσπρόχτες της μητέρας, συνέχισε με έπαυτικό τόνο:

(Άκολουθεί).

Και χωρίς να περιμένει ν' άκούση τις άποσπρόχτες της μητέρας, συνέχισε με έπαυτικό τόνο:

(Άκολουθεί).

Και χωρίς να περιμένει ν' άκούση τις άποσπρόχτες της μητέρας, συνέχισε με έπαυτικό τόνο:

(Άκολουθεί).

Και χωρίς να περιμένει ν' άκούση τις άποσπρόχτες της μητέρας, συνέχισε με έπαυτικό τόνο:

(Άκολουθεί).

ΤΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΡΑΦΑΗΛ ΠΕΘΑΝΕ ΕΞ ΑΙΤΙΑΣ ΤΗΣ ΦΟΡΝΑΡΙΝΑΣ;

Ο Ραφαήλ

ζωγράφος ήταν άρρωστος. Και αυτοί οι στενοί του φίλοι, που ήξεραν πως ήταν άρρωστος, δεν απέδιδαν καμιά σπουδαιότητα στην πάθησή του και ήλπιζαν πως η φροντίδα των γιατρών, που τον περιτοίχιζαν, θ' αποκαθιστούσαν πολύ σύντομα την πολύτιμη υγεία του.

Μά ο ξαφνικός και έντελως άπρόσμενος θάνατος του καλλιτέχνη διέψευσε τις αισιόδοξες αυτές προβλέψεις και έγινε άφορη η γεννηθούσα διάφοροι θρύλλοι, οι οποίοι περιέβαλαν τις τελευταίες στιγμές του Ραφαήλ με το πιο σκοτεινό μυστήριο.

Ο γνωστός Γάλλος ιστορικός Δρ. Καμπανές εξέδωσε τελευταία μία μελέτη, στην οποία προσπαθεί να διευκρινίσει το μυστήριο αυτό. Από τη μελέτη αυτή παίρνουμε έδω, χάριν των αναγνωστών μας, τα πιο ενδιαφέροντα σημεία.

Σπουδαίο ντοκουμέντο που σώζεται, σχετικώς με το θάνατο του Ραφαήλ, είναι το κατά το 1550 εκδοθέν έργο του ζωγράφου Βάσσαρι, το οποίο γράφει τα εξής :

«Ενώ ο Ραφαήλ, κατ' εντολήν του προστάτου του Πάπα Λέοντος Χ', εργαζόταν στη διακόσμηση του Βατικανού, δεν έκανε να παραδίδεται σ' έρωτικές διασκεδάσεις, με μία άσυνγκρατη όρμη. Μά ένα βράδυ, εξαντλημένος κυριολεκτικώς από τα γλέντια του, γύρισε στο σπίτι του κ' έπεσε στο κρεβάτι με δυνατό πυρετό, του οποίου όμως έκρινε την άφορη. Οι γιατροί απέδωσαν την άρρώστεια σε μεγάλη έλαση και διάταξαν, έντελως άσυνετα, να του γίνη άραιμαξί. Έτσι ο Ραφαήλ, αντί ν' ανακτήσει τις δυνάμεις του, έχασε και τις λίγες, που του άπόμειναν. Προαισθανόμενος τότε το τέλος του, συνέταξε τη διαθήκη του και, σαν καλός χριστιανός, ξανάστειλε στο σπίτι της τη φίλη του Φορνάρινα, αφού προηγουμένως της άφησε ό,τι χρειαζόταν για να περάσει τη ζωή της τίμια...».

Σύμφωνα λοιπόν με το Βάσσαρι, ο Ραφαήλ πέθανε λόγω της άσυνγκρατης έρωτικής του όρμης. Άν πιστεύουμε την άρήγησι αυτή, ο Ραφαήλ κατέδικασε μόνος του τον έαυτό του εις θάνατον, αποκρίνοντας από τους γιατρούς την αίτια της εξασθενήσεώς του. Αύτοι πάλι, προσπαθώντας να καταπολεμήσουν τον πυρετό του με την άραιμαξί, προκάλεσαν το τέλος του.

Ένας άλλος πάλι βιογράφος του Ραφαήλ, ο Σίμων Φορνάρι ντά Ρέτζιο, γράφει τα εξής, σχετικώς με το θάνατό του :

«Ο καρδινάλιος Μπιμπένα ήθελε να τον αναγκάσει να πάει μία από τις άνεμίες του, μα ο Ραφαήλ δεν ήθελε να παντρευτεί και περίμενε να τον όνομάσει ο Πάπας Λέων Χ' καρδινάλιο, βραβεύοντας έτσι το έργο του και την ιδιοφυΐα του. Μά έντοματάς, έπειδή εξακολουθούσε έξω από κάθε λογαριασμό (fuor de modo) τους έρωτάς του, πέθανε σε ηλικία 37 ετών».

Μά τόσο ο Βάσσαρι, όσο και ο ντά Ρέτζιο, ήταν όλιγον μεταγενέστεροι του Ραφαήλ, και γι' αυτό θα ήταν προτιμώτερο να ξέραμε τί σκεπτόντοσαν και τί έγραφαν για το θάνατό του οι σύγχρονοί του, αύτοι δηλαδή που τον είδαν να πεθαίνει. Δυστυχώς όμως οι φίλοι του, που

Η Φορνάρινα
(Έργο του Ραφαήλ)

παρέστησαν στο θάνατό του και του έκαναν κατόπιν μεγαλοπρεπή τη κηδεία, δεν έγραψαν τίποτε για το ζήτημα αυτό.

Το μόνο σχετικό ντοκουμέντο είναι μία έπιστολή του επιστάτου του δούκως της Φερράρας προς τον κύριό του. Ο επιστάτης αυτός, ο οποίος όνομαζόταν Παυλίτζι, πήγαινε κ' έβλεπε συχνά τον Ραφαήλ, για να τον βιάσει στην εκτέλεσι των έργων, που του είχε παραγγείλει ο δούξ. Την έπαυριον λοιπόν του θανάτου του μεγάλου καλλιτέχνη, στις 7 'Απριλίου 1520, ο Παυλίτζι έγραψε στον κύριό του :

«Ο Ραφαήλ ένταφιάστηκε στη Ροντόνη, αφού υπέκυψε σε πυρετό δυν και συνεχή, που διήρκεσε όντω μέρες. Όλος ο κόσμος έθλιψε για το θάνατό του, γιατί, καθώς η έξοχότης σας έχει, έπληξε άνθρωπος μεγάλης αξίας και η άπόλειά του είναι άνεπαρξί θωτός...».

Επίσης έν' άλλο σχετικό ντοκουμέντο είναι μία έπιστολή, που έγραψε από τη Ρώμη στις 11 'Απριλίου 1520, από ένα Έντο έντομ, το Μάρκο Αντόνιο ντε Σέρ Βεττό, προς τον έν Βενετία φίλο του Άντόνιο ντι Μαρσίλιο, και διά της οποίας του άνηγγελε το θάνατο του Ραφαήλ, ως μία τεραστία άπόλεια για την ανθρωπότητα. Να γράφει μεταξύ των άλλων στην έπιστολή του αύτη :

«Ο Πάπας ο ίδιος έγνωισε γι' αυτό άπέραντη δόνη και κατά το διάστημα των δεκαπέντε ημερών, που ο ζωγράφος ήταν άρρωστος, έστελνε καθημερινώς στο σπίτι του για να μάθειν για τον και να τον ένισχνη. Αφού λοιπόν ο Πάπας έκανε αυτό, σκεπτήθη τί γινόταν με τους άλλους...».

Νά λοιπόν δυό μαρτυρίες συγχρόνων του Ραφαήλ, η οποίες δεν διαφωνούν καθόλου μεταξύ τους, αφού κ' η δυό άναφέρουν, ότι η άρρώστεια του ήταν σύντομη. Η πρώτη μάάλιστα συμφωνεί με τα γράφόμενα του Βάσσαρι, ο οποίος κάνει λόγο περί έντονα πυρετού. Μά όλοι οι βιογράφοι του μεγάλου ζωγράφου διαφωνούν ως προς την χαρακτηρισία του πυρετού αυτού.

Ο Ίταλός βιβλιοθηκάρχος Μισορίνι τον άποδίδει σε κρυολόγημα, το οποίο άρταζε ο Ραφαήλ υπό τας εξής, ως άναφέρει αύτός, συνθήκας :

«Μία μέρα, καθώς ο ζωγράφος βρισκόταν στο σπίτι του, στη Φαρντζίνα, ειδοποιήθηκε από τον Πάπα να πάει άμέσως να τον ανακτήσει. Ξεκίνησε άμέσως τρέχοντας για να μνη άρήγησι και έπει από λίγα λεπτά βρισκόταν στο Βατικανό. Εκεί, καθώς του καλώς ήταν, έμεινε επί πολλή ώρα σε μία μεγάλη αίθουσα, συζητώντας για την οικοδόμησι του Άγιου Πέτρου. Μά ο ιδρώς στέγνωσε άπαινον και έτσι άρτασε κρυολόγημα. Άναγκάστηκε τότε να γυρίσει σπίτι του, έπεσε στο κρεβάτι και ένα έδος κακοήθους πυρετού τον έθαύτισε συντομώτατα».

Άν πιστέψη κανείς στην άφήρησι αυτή, πρέπει να παραδεχτεί, ότι ο Ραφαήλ πέθανε από πνευμονία ή πλειυρίτιδα. Μά το δυστύχημα ήταν ότι ο Μισορίνι, στο έργο του περί Ραφαήλ, δεν άναφέρει που στήναι τις πληροφορίες του αυτές.

Πιθανότερα είναι η άποψη του ιστορικού Πασσαβάν, ο οποίος, καταπολεμώντας τα γράφόμενα του του Βάσσαρι, όσο και του Μισορίνι, γράφει τα εξής :

«Ο Ραφαήλ έννοιωσε ξαφνα το τέλος του να πλησιάζει, ένο βρισκόταν στη μεγαλειότερη δόξα του, στη άνθος της ηλικίας του. Κακοήθης πυρετός τον προσέβαλε, ένο συνέταξε τις άνασκαφές του στα έσχατα της αρχαίας Ρώμης, και ο λεπτός του όργανισμός, εξαντλημένος καθώς ήταν από τις αδιάκοπες προσπάθειες της μεγαλοφυΐας του, υπέκυψε στη πρώτη κούλας προσβολή της ασθενείας».

Η εξήγησις αυτή του θανάτου του Ραφαήλ είναι βέβαια από τις πιο λογικές. Είναι πιο άκριβης από τις άλλες και συμβιβάζεται άποσπασματικά με τη γνώμη των συγχρόνων του ζωγράφου. Είναι γνωστή άλλωστε η μανία του Ραφαήλ με την άσκαφιστική και η άνασκαφές που ένιχνον στη Ρώμη. Μά, δυστυχώς, κ' έδω δεν υπάρχει κανένα σοβαρό ντοκουμέντο.

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΤΙ ΤΡΑΒΟΥΣΑΝ ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

Στα παλιά Τουρκικά άρχαια βρίσκονται ακόμη άδειες γάμων και κηδεών, εκδοθείσαι επί τουρκοκρατίας υπό των άρχων, για διαφόρους χριστιανούς, στις οποίες φαίνεται ο φανατισμός των Τούρκων και η περιφρόνησίς τους προς τους Ραγιάδες.

Από τα τόσο χαρκτηριστικά αυτά έπίσημα έγγραφα δημοσιεύουμε τέσσερα, τα οποία βρέθηκαν στην Κρήτη :

ΑΔΕΙΑ ΓΑΜΟΥ.

Εν ό άπιστος παπάς της συνοικίας, ο οποίος είσαι από τον λαό του Ίησού και τον όχλο της παρανόμου εκκλησίας, και συγκύριος από όλες τις σατανικές βδελυρίες και φορδές κεφαλοκάλυμα σατανικό, δύνασαι να παντρεύης, σύμφωνα με τη διαταγή μου αυτή, τον Γιουνάν (άπιστο), τον υιόν του Πιτομός (Προδρόμου) και την Μαργιάμ (Μαρία), την κόρην της Άνισας.

ΑΔΕΙΑ ΚΗΔΕΙΑΣ

Δυσγενέστατε βρυκόλακα παπά, που φορείς κεφαλοκάλυμα σατανικό, σου δηλοποιώμε, ότι έδώσαμε άδεια να σάφης χαντάκι ξηφανίσας, το οποίο θα δεχθή το βρωμερό πτώμα του φροσιαντος πό χωριό σας άπίστο, το όνομα Γιουνάν.

ΑΛΛΗ ΑΔΕΙΑ ΚΗΔΕΙΑΣ

Δυσγενέστατε βρυκόλακα παπά, που φορείς ένδυμασία σατανική, σου δηλοποιώμε, ότι έδώσαμε άδεια και άπαρξίμε να σηκώσης και έξαφνήσης το βρωμερό πτώμα του άπίστους γιοιόν Νικολάου, υιού του άπίστου Γιουβάν, του φροσιαντος πό χωριό σας. Διά την καταρροφή της περιουσίας του είρημενου φροσημιά, άποστέλλεται έν μέριον μου ο Πεκέρ έφέντης. Δέχγη κάθε διαταγή του, ως να έπακουσε στην ιδική μου ίεση έντομή, δυσγενέστατε παπά, που φορείς κεφαλοκάλυμα σατανικό, βρυκόλακος.

ΑΛΛΗ ΑΔΕΙΑ ΚΗΔΕΙΑΣ

Εν ό, οποίος είσαι άρχισναγής του πανούργου των Γύπτων έθνους, του άπαρηγόνητος την έλευσι του Προφήτην και τα λόγια του Μωυσέως, έπειδή ένας από τον όχλον σας παρέδωσε την ψυχή του στον διάβολον και κατεχρημίσθη στο αιώνιο πύρ της γέννης, μάθε ότι έξεδόθη από το έμά μου δικαστήριο άδεια να έξαφανίσης το βρωμερό πτώμα του έντος βορβορώδους βαράθρου.

(1238 — Έτος Άραβικόν — εκ του Ίερου Δικαστηρίου).

ΛΙΑΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΑΙΠΙΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Μία φορά κάποιος παπάς απ' τον Τύρναβο, έτυχε να διαβάσει στην εκκλησία το μέρος του Εδάγγελιου, όπου γίνεται λόγος για τη γενεαλογία του Χριστού. Σ' ένν στίχο υπάρχει κ' η λέξι «δεκατέσσαρες», τον όποιον ο παπάς έπρόφερε «δεκατέσσαρες». Τότε ο δεσπότης, ο οποίος παρευρίσκειτο στη λειτουργία, ζήτησε να τον διορθώσει, λέγοντας :

— Δεκατέσσαρες, πές, παπά μου...

Μήπως έγω λέω δεκαπέντε, άφέντη δεσπότη; άποκρίθηκε με άπαρξί ο άφελής παπάς.

και να δικαιολογή την άποψη αυτή.

Αύτός δεν έχουμε πρόθεσι ν' αναφέρουμε έδω ό,τι ψεύτικο, άλογον άδικο ή ρομαντικό έχει γραφεί για το θάνατο του μεγάλου ζωγράφου. Άναφέρουμε μόνο τις σπουδαιότερες έκδοχές, αυτές που και σήμερα ακόμη τις παραδέχονται οι ιστορικοί της τέχνης.

Η έσχατη όμως, εξαντλημένος καθώς ήταν από τις αδιάκοπες προσπάθειες της μεγαλοφυΐας του, υπέκυψε στη πρώτη κούλας προσβολή της ασθενείας».

Η εξήγησις αυτή του θανάτου του Ραφαήλ είναι βέβαια από τις πιο λογικές. Είναι πιο άκριβης από τις άλλες και συμβιβάζεται άποσπασματικά με τη γνώμη των συγχρόνων του ζωγράφου. Είναι γνωστή άλλωστε η μανία του Ραφαήλ με την άσκαφιστική και η άνασκαφές που ένιχνον στη Ρώμη. Μά, δυστυχώς, κ' έδω δεν υπάρχει κανένα σοβαρό ντοκουμέντο.

Εν μία γυναίκα, η περίφημη Φορνάρινα, είναι η άπαιτη άπάντη της ιστορίας για τον πρόωγο θάνατο του μεγάλου ζωγράφου. Για τη γυναίκα αυτή θα μιλήσουμε στο προσεχές.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΤΑ ΔΙΑΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΟΤΙ

Έγράψαμε και σε προηγούμενο φύλλο μας, για το παιχνίδι της περσικής γενεάς, και ίδιος των λογίων και διανοουμένων, οι οποίοι άπαντούσαν έγγραφως σε διαφόρους έρωτήσεις, που τους υποβάλλανε σε διάφορες φιλικές βραδυνές συγκεντρώσεις. Πολλές από τις καλύτερες άπαντήσεις των Έλλήνων λογίων της εποχής εκείνης δημοσιεύουμε πάλι σήμερα έδω, χάριν των άναγνωστών του «Μπουκέτου» :

Ε. — Τίνος όμολογία πιστεύεται περισσότερο ;
Α. — Αί όμολογία..... της Έθνικής Τραπεζής.

Ε. — Για πές μου, άν δεν ήσο σύ

τί ήθελες να ήσο ;

Α. — Νά εμ' έκείνη π' αγαπάω,

κ' έμένα ν' αγαπήσω.

Ε. — Ποιον πράγμα δεν κρύπτεται ;

Α. — Η μεγάλη μύτη.

Ε. — Δυό και δυό πόσο μάς κάμνουν ;

Α. — Δυό και δυό στόματα,

φιλούμενα με πάθος,

μάς κάνουν χείλια όντω,

χωρίς κανένα λάθος.

Ε. — Τί προτιμάτε, την Σκύλλαν ή

την Χάρυβδι ;

Α. — Καμμίαν, μού φθάνει ή γυναίκα

μου.

Ε. — Τί μισεί περισσότερο ή γυναίκα

σου ;

Α. — Την καλλονήν.... όταν άνίκη ο'

άλλη !

Ε. — Φίλημα ή δάκρυ ;

Α. — Τό έν κατά την άρξιν, το άλ-

λο κατά την αναχώρησιν.

Ε. — Ποία είναι ή γλυκύτερα διάψευ-

σις των έλπίδων ;

Α. — Άλλος να σου πάρη τη νύμφην

και σε σένα να στείλουν τα

κουφέτα.

Ε. — Τί ήθελες να ήσο, άν δεν ή-

σουν σύ ;

Α. — Έάν δεν ήμουνα έγώ,
ας ήμουνα ό,τι θέλει,
άρκει αύτη να μ' αγαπά,
για τ' άλλο δεν με μέλει.

Ε. — Τί δεν δύναμεθα να συνηθώμε εις άλλους ;

Α. — ... Συνουλάς.

Ε. — Ποιος είναι ο φτωχότερος τάφος ;

Α. — Χείλη γυναίκεια κλειστά, άλλα μειδιώντα.

Ε. — Τί είναι γήρας ;

Α. — Ο μόνος όρμος καρπός, που τον τρώμε και ξυνίζουμε

τά μούτρα.

Ε. — Τί είναι γέιτων ;

Α. — Ο πρώτος μετά τον Θεόν χοιτής των πράξεών μας.

Ε. — Τί είναι ηλικία ;

Α. — Ένδυμα, το όποιον αυξότε μίς ευχαριστεί. Πλάτν

το θέλομεν στενό, στενό το θέλομεν πλατύ.

Ε. — Τί είναι γήρας ;

Α. — Εποκρίτης άπειρητικός, τον όποιον έν τοις

και προσπαθώμεν μάστιγα να άποκρίθωμεν.

Ε. — Δάκρυ ή μειδιμία προτιμάτε ;

Α. — Κατά το μάτι που δακρύζει — κατά το στόμα που

μειδιά.

Ε. — Ποία έλαττώματα συγχωρείτε ;

Α. — Τα ίδια μου.

Ε. — Ποιό είναι το άκρον άωτον της άδυναμίας ;

Α. — Νά τρώς... Ξύλο !

Ε. — Τί καίει χωρίς να θεομάνη ;

Α. — Η βδοίς.

ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΡΑΣ *

Ένας λησμονημένος ήρωας. Ο «Όρφεύς των Φιλικών» και το μπουκέτο του. Το έπεισέδιέ του με τον Τούρκο. Ο Άναγνωσταράς αξιοματικός των Ρώσων. Κλαίει μπροστά στον Καποδίστρια. Ο Άναγνωσταράς πολιτικός. Στην πελιορκυμένη Σφακτηρία. Άναγνωσταράς και Σπανταράς. Η εμφάνισις του Τουρκικού Στέλου. Ο έπικος θάνατος του Άναγνωσταρά. Ένας χαρακτηρισμός του από το Φιλήμενα.

πατάς και να διαδεχθί τον πατέρα του. Άλλα για το ρομάλιό σώμα του άνομαστη Άναγνωσταράς.

Ο Χρήστος, όταν ήταν νέος ακόμα, άνακατέονταν και στο έμποριο των ντόπιων προϊόντων μ' επιτυχία, γιατί ήταν έξυπνος και δραστήριος. Άλλα κατά κακίη τύχη, έφριλονέικησε με το συμπόλιτη του Κωνσταντίνου Λικαίο, πρόκριτο και φιλότουρκο, τον έσκότωσε και από τότε —κυνηγμένος από τους φίλους του σκοτωμένου Όθωμανούς— άναγκάστηκε να πάρη τα βουνά, να γίνη κλέφτης και με τον καιρό άρχηγός κλεφτών. Το σώμα του Άναγνωσταρά τρομοκρατούσε τους Όθωμανούς της περιφέρειας και προσίατενε άποτελεσματικώς τους Έλληνες. Ήταν θανυάσια οργανωμένο κ' έμεινε παροικιωδής ή πειθαρχία, που ένέντες ο Άναγνωσταράς στα παλληκάρια του. Διηγούνται σχετικάς το άκόλουθο άπεισώδιο της κλέφτικης ζωής του :

Κάποτε, που βρέθηκε μακριά από τους συντρόφους του, συναντήθηκε με πολλούς Τούρκους και άναγκάστηκε να σωθί φεύγοντας. Ήταν πολύ γρήγορος, άλλα τέλος κοράστηκε, και ένας Τούρκος τον έπρόφτασε. Εύτυχως, τη στιγμή εκείνη του κινδύνου, ο Άναγνωσταράς είδε μπρός του ένα άλογο να βόσκη. Βάζει τότε το άριστερό του πόδι στον αναβολέα, τη στιγμή όμως που έτοιμάζονταν να πηδήσει στη σέλλα, πυροβολείται από τον Τούρκο με πιστόλι. Ο Άναγνωσταράς, άν και στη μέτεωρη αυτή θέση εύρισκόμενος, βγάξει το πιστόλι του, άντιπροβολεί τον έχθρο, τον ρίχνει νεκρό, πηδάει άμέσως στο άλογο, και φεύγει σάν άστρατή, άφίνοντας πίσω τους Τούρκους ! Το γεγονός αυτό μεγάλωσε τη φήμη του Άναγνωσταρά. Και ο Διοικητής της Πελοποννήσου άναγκάστηκε να του δώση άμνηστία, με μόνο τον όρο της άπλής ύποταγής.

Άλλ' ή ύποταγη αυτή δεν έκοράτησε πολύ καιρό. Ο έλευθερος αυτός κλέφτης δεν μπορούσε να ζήση στη σκλαβιά. Έγκαταλείπει λοιπόν την πατρίδα του, πηγαίνει στην Έπάρνησο, κατοχυμένη τότε από τους Γάλλους, και κατατάσσεται υπό τη σημαία της Γαλλικής Δημοκρατίας. Σε λίγο όμως ήθελε σε συνεννόηση με ύπηρετηση υπό τη Ρωσική σημαία, καταρτίζοντας λεγεώνα Ήπειροσουλτανών και Πελοποννησίων. Χαρακτηριστικό είναι το άκόλουθο έγγραφο του Έλληνορώσσου ταγματάρχου Νικ. Παγκάλου :

«Διά του παρόντος μαρτυρικού γράμματος γίνεται δήλον, ότι έγω ο κάτωθι ύπογεγραμμένος εσυμφώνησα με τον Καπετάν Άναγνωστήν Παπαγεωργίου και ύποχρέωσα τον να δεχθί την δούλευσιν της Ήμπερατορικής του μεγαλειότητος, Άλεξάνδρου πρώτου, χαριστάτου Μονάρχου πασών των Ρωσικών και ν' άφήση εκείνην της Γαλλίας, ύποχόμενος εις αδόν το άξίωμα του Μαγύρου, και έκαστον ρούβλι τον καθέκαστον μήνα, με ταύτην την συμφωνίαν να εινε πάντοτε πιστός της Ήμπερατορικής του Μεγαλειότητος και πρόθυμος εις όλα τα έντερέσια της δουλεύσεως, και εις ένδειξιν και άσφάλειαν του άνω εισημένου καπετάν Άναγνωστή, έδωσα το παρόν μου, έσφραγισμένον με την ίδίαν μου σφραγίδα, δια να εινε διαφεντευμένος από κάθε άρχην και έξουσίαν Ρωσικήν, έως ότου να του έλθη ή καθ' έαυτό του πατένα κατά την έμην ταπεινήν παράστασιν, όπου έκαμα της Ήμπερατορικής του Μεγαλειότητος, δια τας έξαιρέτους δουλεύσεις, όπου από τον ίδιον καπετάν Άναγνωστή έλαβα και δια την άξιώτητα του ύποκειμένου του προς την δούλευσιν.

Κορφοί, 21 7)βρίου 1804.

Ο Μαγγιός ΝΙΚ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

(*) Η σελίς αυτή εινε σχετική με την εικόνα του έξωφύλλου μας. Ο ηρωικός Άναγνωσταράς εινε ο καταδύκων, με το σπαθί στο χέρι, τον έχθρον.

Ο Άναγνωσταράς άργότερα παντρεύτηκε με μιάν άρχοντισσα του τόπου του, απέκτησε δύο άγόρια και τρία κορίτσια, και στα 1811, τον βλέπουμε στη Ζάκυνθο. Τό έτος εκείνο άπεφάσισε —κατά πρόκληση του Άλεξάνδρου Ύψηλάντη, ίσως— να πάη στην Πετρούπολη. Ένα παλαιό έγγραφο, χρονολογούμενο από τη Ζάκυνθο, στην 15 Ιουνίου 1817, γράφει τα έξής περίεργα :

«Έτοιμαζόμενος (ο Άναγνωσταράς) δια να άπεράση με την φαμελίαν του εις τα Ρωσικά μέρη, προτού να μπεισέει απ' έδώ, έστειλε το παιδίον του, όνομαζόμενον Γεώργιος, εις ήλικίαν χρονών 17, εις την Πελοπόννησον, δια να λάβη μερικά άσπρα, από του έχρεώσων ού έκεί συγγενείς του απ' εκείνον τον καιρό, και να πάρη ένα τον άδελφόν, Πέτρον όνόματι, χρονών 13, όστις ήτα κρυμμένος εις έν μοναστήριον. Καί άφού έλαβε τα άσπρα, και τον αδελφόν του, άνεχώρησαν δια Ζάκυνθον» και από τας τρεμμάς της θαλάσσης έννιγησαν και τα δύο παιδιά, και έλασε προέτι και όλον του το πράγμα».

Μετά την οικογενειακή του αυτή τραγωδία, ο Άναγνωσταράς έφοδιασμένος με διάφορα στατιστικά, άνεχώρησε για την Πετρούπολη. Στην Όδισσόν συννητήρη με τους άρχηγούς της Φιλίας Έπηρεας και έμνησθί στο μυατό της Έπαναστάσεως από τον Άναγνωστόπουλο, που ήταν συμπατριώτης του.

Τον ίδιον καιρό έφτασαν στη Ρωσία και έκατηχήθησαν οι φίλοι του Άναγνωσταρά Μανιάται όπλαρχηγοί Χρυσασάκης και Δημητράπουλος.

Ο Άναγνωσταράς πήγε έντοματίζη στη Μόσχα και ζήτησε να ιδί τον Ιωάννη Καποδίστρια. Η συνάντησις του Πελοποννησίου όπλαρχηγού με τον κατόπιν Κυβερνήτην της Έλλάδος ύπήρξε δραματική. Κλαίγοντας από πατριωτική συγκίνησις ο άρελής την ψυχή Άναγνωσταράς, έκέτενε τον Κασσιδιτριά να μπεισέει και πείση τον Τούρκο ν' άναλευθερώση την Έλλάδα.

Λίγον καιρό έμεινε στη Ρωσία ο Άναγνωσταράς. Γυρίζοντας στην Έλλάδα, έπέφασε και από την Κωνσταντινούπολη, όπου συννητήρη με τον Σκουφά. Ο άρχηγός αυτός των Φιλικών τον έσυμβούλευσε να περιουδύση στα Έλληνικά νησιά και να κατηχήση τους κατεναναίους, έφοπιστάς και λοιπούς σημαίνοντας.

Ο Άναγνωσταράς έπήγε κατ' ευθέην στην Ύδρα. Από κει άρχισε το άποστολικό έργο του, έπικοινωνούσε με τους διάφορους όμοιόθετους, έμάζεψε διάφορες πληροφορίες και τις έστειλε στην Κωνσταντινούπολη, στο Σκουφά. Κ' έτσι έδινε ύψηρος στόχος άρχηγούς και έτόνανε το έργο.

Έξέπασε τέλος ή Έπανόστασις της 25 Μαρτίου 1821. Ο Χρήστος Άναγνωσταράς άπλόνη και από τός το ματαίρια του, ένώνεται με το έπαναστατικό σώμα του Πετρούμπετη και βαδίζειν κατά των Καλαμών. τας όποιες άμέσως κυριεύουν. Έπειτα πηγαίνουν στην Καρόταινα. Άργότερα

ο Άναγνωσταράς, επί κεφαλής χιλίων Λεονταριτών, λαμβάνει μέρος στην πολιορκία της Τριπόλεως, και μετά την άλωση της Πελοποννησιακής αυτής πρωτεύουσής, έλαβε μέρος στις μάχες του Βαλτετσίου, των Τρικόρφων και σε άλλες, πάντα μ' ένθουσιασμό και πάντα νικώντας.

Ο ιστορικός του Αγώνος κ. Τ. Χ. Κανδηλώρος, παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για τη μέτεπειτα δράσι του Άναγνωσταρά, τον όποιον ο Φωτάρχος, ύπασιπότης του Κολοκοτρώνη, χαρακτηρίζει εμεγαλόνουν.

Μετά την πτώσι της Κορίνθου (1822), ο Άναγνωσταράς δεν έννοιωσε πιά όρεξι για τα πολεμικά, γιατί είχε άρχισει να γεράει και να βαρύνει κατά το σώμα, άλλα και γιατί έβλεπε να έπισκομίζεται κάθε άλλη στρατιωτική έπαρρη από την αύξανόμενην όλοένα δημοτικότητα του Κολοκοτρώνη. Έπεδόθη λοιπόν ο Άναγνωσταράς με ήλιο στην πολιτική. Κατά το 1823 έλαβε μέρος στη Β' Έθνική Συνέλευσι ως στρατιωτικός πληρεξούσιος και εύθις κατόπιν διορίσθη υπό του Έκτελεστικού Ύπουργός των Στρατιωτικών. Ήρθαν όμως ήμέρες κακές για τον Ά-

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΤΑ ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ Ο... ΝΟΜΟΣ !

Άπαγορεύονται τ' φιλήματα, άνευ... πιστοποιητικού γιατρού ! Τί γινέταν άλλοτε στη Ρωσία. Πρόστ μο και φυλάκισις σ' ες φιλουμένους ! Τό πάθημα δύο ζευγχιών. Άπαγορεύεται ο έρως !... Πόλ σμεν... έρωτοδύκται ! Ένας περιεργος νόμος. Η γυναίκες και τα δελγυτρά τους, κλπ.

Υπάρχουν στον κόσμο πολλές χώρες, στις όποιες ο μικρός γινός της Αφροδίτης καταδύκται άυστηρότατα από τους νόμους. Στην πολιτεία της Αμερικής Βιργινία, π. χ., ένας βουλευτής από όλιγων ετών υπέβαλε στη Βουλή ένα νομοσχέδιο, δια του όποιου ζητούσε ν' άπαγορευθί άυστηρά στους έρωτευμένους και στους μνηστευμένους ν' άνταλλάσσουν φιλήματα, άμα δεν έχουν πιστοποιητικό γιατρού που να βεβαιώνη ότι εινε κ' οι δύο τους... ύγιέστατοι ! Ο νόμος αυτός ψηφίστηκε κ' από τότε οι έρωτευμένοι της Βιργινίας, οι όποιοι φιλιούντα χωρίς να έχουν πιστοποιητικό γιατρού, τιμωρούνται με βαρύτατο πρόστιμο, δηλαδή με μιά λίρα το φιλή !

Άφρομή στην ύποβολή του νομοσχεδίου αυτού είχε δώσει ένα ύπόμνημα των γιατρών της Βιργινίας, οι όποιοι ισχυρίζοντο ότι το φιλή εινε το μεγαλύτερο μέσον μεταδόσεως των διαφόρων άσθενειών.

Η Βιργινία έν τούτοις δεν εινε ή μόνη χώρα του κόσμου, όπου το φιλή καταδύκται τόσο άυστηρά. Στο Κέρε και στην Όδισσόν της Ρωσίας, επί Τσαρικού καθεστώτος, άπαγορευετο άυστηρά στους έρωτευμένους να φιλιούντα μπρός στον κόσμο. Όσοι συνελαιβάνοντο παραδύοντες την άπαγόρευσι αυτή, έτιμωροντο με πρόστιμο ή και με φυλάσις ακόμα.

Όταν έδινε κανείς ένα φιλήμα μέσ' στον δημόσιο δρόμο του Κέρε, έτιμωρείτο με πρόστιμο 15 ρουβλίων ! Έπίσης, στην ίδια πόλη, ο έρωτευμένος που θα τολμούσε να πάση τη φίλη του από τη μέση μπροστά στον κόσμο, έτιμωρείτο με πρόστιμο 12 ρουβλίων.

Στην Όδισσόν, οι δικασταί ήσαν ακόμα άυστηρότεροι στο ζήτημα του φιλήματος. Πριν από μερικά χρόνια, δύο νέοι και δύο νέες συνελήφθησαν εκεί κατηγορούμενοι ότι είχαν διατρέξει το τρομερό έγκλημα να... φιληθούν μέσα σ' ένα έστιατόριο μπροστά στον κόσμο, τη στιγμή που έπρόκειτο να χωριστούν.

Μετά την εξέτασι των μαρτύρων, ένώπιον των όποιων είχε διατρανθί τό... έγκλημα, ο δικαστής κατέδικασε τα δύο ζευγάρια σε άρκωτων ήμερών φυλάσις. Οι κατηγορούμενοι έκαναν έφεσι της άποφάσεως αυτής σε άνώτερο δικαστήριο, άλλα και αυτό άπέρριψε την έφεσί τους κ' έτσι άναγκάστηκαν να έκίσουν την ποινή τους.

Στην Πενσυλβανία επίσης οι νόμοι εινε πολύ σκληροί προς τους έρωτευμένους. Έκει, ή άστυνομία έχει το δικαίωμα να συλλαμβάνη άμέσως όσους νέους άνταλλαβάνετα για φλετάραν δημοσίη.

Στη Νέα Ύερση, οι νόμοι εινε ακόμα πιο άσπρη. Άπαγορεύον, άπλόυστα, στους νέους και στις νέες να έρωτοτροπών δημοσίη. Διάφοροι πόλισμεν διασχίζουν τους δρόμους, κ' όταν ιδούν κανένα νεαρό δανδή να περνά κάτω από τα παρμόρια της έκκεκτής του και να της άίχνη ματιές, τον συλλαμβάνουν άμέσως !

Ο περιεργότερος όμως ίσως νόμος εναντίον του φλέρτ, του έρωτος, της κοκεταρίας κλπ., εινε ένας παλιός νόμος των Ήμπερμένων Πολιτειών της Αμερικής, ο οποίος όμως από καιρό έχει άτονίσει.

Ένα άρθρο του περιέργου αυτού νόμου λέγει επί λέξει τα έξής : «Κάθε γυναίκα, κόρη, χήρα, γεροντοκόρη ή ζωντοκόρη, όποιασδήποτε κοινωνικής τάξεως, ήλικίας ή επαγγέλματος, ή όποια θα προσπαθούσε να δελξη έναν άνδρα με τη βοήθεια μυρωδιών, πούδρας, φτειασποδιών, φρεντικων δοντιών, φρεντικων μυαλιών ή πατσιποδιών με υψηλά τακούνια, τιμωρείται με την ίδια ποινή με την όποιαν τιμωρούντα ή γυναίκα κ' ή άπάτη !...»

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Σύμφωνα με τη στατιστική ένός Άγγλου επιστήμονος, ένας άνθρωπος έδιδμοκίτη χρόνων έχει διαπνήσει 24 χρόνια στον ύπνο, 6 χρόνια στο φαί, 8 χρόνια στις διασκεδάσεις, 3 χρόνια για τη μόρφωσί του, 5 χρόνια στο βάδισμα, 4-4 χρόνια στις συννομιές και φιλικίες κ' άλλα τόσα στον καθαρισμό και την καλλοπισμό. Όποτε δεν ή κανείς άντρας παρά μόνο λίγα χρόνια.

... Άπαγορεύεται ! ...

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η ήλικία του γάμου

Οι διάφοροι λαοί δεν συμφωνούν άναμεταξύ των ως προς την κατάλληλη ήλικία του γάμου.

Κατά την άρχαιότητα ο Λυκούργος δια των περφημιών νόμων του είχε άπαγορεύσει το γάμο στους άνδρες πρό του 37ου έτους της ήλικίας των και στις γυναίκες πρό του 17ου.

Έπίσης ο Άριστοτέλης φρονούσε ότι οι πόδροι γάμοι πρέπει να άποφύγονται και γι' αυτό δεν επέτρεπε στους πολίτας να νυμφεύοντα κάτω από τα 40 χρόνια. Έκτός αυτού όριζε ότι ο σύγγος πρέπει να ύπερβαίνει τη σύγγη του κατά... 20 τουλάχιστον έτη.

Ο Πλάτων πάλιν έπρότεινε να παντρεύεται ή γυναίκα μεταξύ του 20ού και 45ου έτους της ήλικίας της, κάθε δέ παιδί που θα γεννιόταν από μητέρα μικρότερης ήλικίας να θεωρείται... παράνομο !

Κατά τη μαρτυρία του ιστορικού Τακίτου, οι άρχαιοί Γερμανοί, οι όποιοι έφημιζονταν για τη σωματική ρώμη τους, έσυνήθησαν να κάνουν δημοσιους γάμους, ένδο οι λαοί της Ανατολής άπεναντίας έπαντρεύονταν από πολύ νωρίς.

Οι παλαιοί Ιουδαίοι όμως επέτρεπαν το γάμο μετά το δωδέκατο μύας έτος, οι δέ Αιγύπτιοι επάντρευαν τα τέκνα τους μόλις γίνονταν... δέκα χρόνων ! Το ίδιο έθιμο έπακρατούσε και στην Άδρισανία, όπου ακόμα και σήμερα μπορεί να βοή κανείς συγγύους... έννηπά ! Στη χώρα αυτή το παιδί που θα περάση τα δεκατέσσερα χρόνια και δεν θα διαλέξη τη σύντροφο του βίου του, περιμρονείται από τους άλλους. Έννοείται ότι και ή κόρη που θα μείνη άγαμη μέχρι των 20 ετών θεωρείται πειά... γεροντοκόρη !

Πολύ πρόφια επίσης παντρεύονταν στην Ιαπωνία, στη Σιβηρία και σ' όλες έν γενεί τις χώρες, όπου έπακραται σ' πολύ καιρό ή πολλή έξοτη κ' όπου οι άνδρες γεράζουν γρήγορα.

Η έφευρέσεις που πλουτίζουν

Έπληξαν, ως γνωστόν, μεγάλοι έφευρέται, οι όποιοι πέθαναν στην νύχτα, χωρίς να κερδίσουν τίποτε από την έφευρέσι τους. Ύπαρχουν όμως και άλλοι οι όποιοι έκαναν την τύχη τους, και μάλιστα με έφευρέσεις μικρότερας σημασίας.

Ο έφευρέτης λ.χ. των τροχοπέδων, που χρησιμοποιούνται ως μέσον διασκεδάσεως στα ροκισμένα μέρη, έκέρδισε από την έπανάησι του 15 εκατομμύρια φράγκα.

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΩΡΑΙΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΙΡΗΝΗ

Ένας προσωρινός θρίαμβος. Η επανάστασις των στρατιών της Ασίας. Η Ειρήνη εκτεπίζεται και ο Κωνσταντίνος απεκαθίσταται στο θρόνο του. Μία σατανική και καταχθονία γυναίκα. Ραδιουργίες, σκευωρίες και σκάνδαλα. Το διαζύγιο του αυτοκράτορος. Η ώραία ακόλουθος Θεοδότη. Η μητέρα που συνωμοτεί εναντίον του παιδιού της. Τα φιλόδοξα ένειρα της Ειρήνης, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

IV

Είδαμε στο προηγούμενο φύλλο πώς η Αυτοκράτειρα Ειρήνη, σφετερισμένη το θρόνο του γιου της Κωνσταντίνου, εν όνοματι του οποίου βασίλευε, κατόρθωσε να κατανίξη κάθε απόπειρα του νεαρού μονάρχου και των φίλων του ν' ανακτήσει τ' αυτοκρατορικά δικαιώματά του.

Μά ο θρίαμβός της αυτός ήταν προσωρινός. Δεν έπέρασαν τέσσερα χρόνια και, ξαφνα, το 790, κίνημα εξέγερση στα στρατεύματα της Μ. Ασίας υπέρ του νεαρού αυτοκράτορος, τον οποίον εξακολούθησε να έχει υπό την κηδεμονία της ή φιλόδοξη μητέρα του. Η στάσις αυτή άρχισε πρώτα από το στρατεύμα της Αρμενίας και σιγά-σιγά άπλώθηκε σε όλες τις στρατιές της Ασίας. Άρχηγός της ήταν ο στρατηγός Άλέξιος Μόζελας, ο οποίος, αφού συγκέντρωσε όλα τα στρατεύματά του, άξιωσε την απόδοσις της ελευθερίας στο νεαρό Κωνσταντίνο και την αναγνώρισί του ως μοναδικού και πραγματικού αυτοκράτορος.

Η Ειρήνη, βλέποντας ότι τα πράγματα είχαν πάρει άσχημη πορεία και ότι αν έτολμωσε ν' αντιπαραταχθή προς τους επαναστάτες, θα βρισκόταν γρήγορα σε δύσκολη θέση, αναγκάστηκε να υποχωρήσει και ν' αποκαταστήσει το γιού της στο θρόνο του, εγκαταλείποντας την εξουσία.

Με λύσσα της και άνικτη πενία να κάνει γι' αυτούς τίποτε, ελθε τότε το νέο αυτοκράτορα ν' απομακρύνει απ' το παλάτι τους πιο άγαπητούς της φίλους. Ο Σταυράκιος, ο πρωθυπουργός της και κυριότερος συνεργάτης της, εξορίστηκε στην Αρμενία, αφού προηγουμένως, για να τον εξευτελίσουν, τον εκούρεσαν. Επίσης κι' ο Αέτιος, άλλος έμπιστος συνεργάτης της, έπαθε τα ίδια. Μά κι' αυτή ή ίδια αναγκάστηκε ν' αποσυρθεί στο ύπαιθρο ανάκτορό της του Έλευθερίου, ενώ συγχρόνως έβλεπε να συγκεντρώνονται γύρω απ' το νέο ήγεμόνα, το γιό της, όλοι εκείνοι, τους οποίους αυτή είχε πολεμήσει, όλοι οι έχθροι των εικόνων, τις οποίες αυτή είχε αναστήλσει.

Παρ' όλ' αυτά όμως, ο Κωνσταντίνος VI δεν έτρεφε κανένα μίσος εναντίον της μητέρας του. Γι' αυτό, ένα χρόνο μετά την αποκατάστασί του στ' αυτοκρατορικά δικαιώματα, υποκρίνοντας στις παρακλήσεις της, την ανέκαλεσε στο Ίερόν Παλάτιον, της Ξανάδωσης τον τίτλο της αυτοκράτειρας και μοιράστηκε μαζί της την εξουσία. Συγχρόνως, μαζί της, ο αδύνατος αυτός αυτοκράτορας, ανέκαλεσε από την εξουσία του και τον είνουσιμένο της Σταυράκιον και τον έκανε πρωθυπουργό του.

Η Ειρήνη ξαναγύρισε τώρα στο θρόνο, διψώντας εκδίκηση, ανυπομονώντας να τιμωρήσει σκληρά όλους όσους την είχαν προδώσει, και με περισσότερες φιλόδοξίες από άλλότε. Μά αυτή τη φορά, για να πραγματοποιήσει τα φιλόδοξα ένειρά της, έπρεπε να φανή πολύ πιο επιτήδεια. Έπρεπε, για να νικήση, να έχει υπομονή κι' επιμονή. Γι' αυτό χρειάστηκε πέντε ολόκληρα χρόνια, για να προετοιμάσει άργα τα θρίαμβά της.

Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος VI είχε αναμφισβήτητως πολλά προτερήματα. Ήταν θαρραλέος, ενεργητικός, έξυπνος και ικανός. Κ' οι αντίπαλοί του ακόμη οι ίδιοι παραδεχόντουσαν τη στρατιωτική του αξία και την εξαιρετική του διοικητικότητα. Για όλους αυτούς τους λόγους ήταν δημοτικώτατος στο λαό και, επειδή ήταν ακόμα υπόδειγμα δροσδόξου, ή εκκλησία δεν τον έβλεπε με κακό μάτι. Επίσης ο στρατός τον αγαπούσε για την ανδρεία του και την ενεργητικότητά του.

Έχοντας όλ' αυτά απ' όψε της ή μητέρα

του, εργάστηκε ύπουλα, καταχθονία, σατανικά, για να τον χωρήσει από τους καλύτερους του φίλους, να τον κάνει να φανή άγαντας, σκληρός και άνανδρος σε όσους τον είχαν εύεργετήσει, να τον αποβάσει στην εκτίμησι του στρατού του, να τον καταστήσει μισητό στο λαό και να του αφαιρέσει, τέλος, την υποστήριξη της εκκλησίας.

Κ' εν πρώτοις χρησιμοποίησε όλη την επιρροή που εξασκίσει στο γιού της, για να τον πείσει να μισήσει τον Άλέξιο Μόζελα, το στρατηγό δηλαδή, ο οποίος με τη στάσι που είχε κάνει στα 790, τον έρι αποκαταστήσει στο θρόνο του. Τα κατάφερε δέ τόσο καλά με τις ραδιουργίες της και τις σκευωρίες της, ώστε όχι μόνον ο Κωνσταντίνος έθεσε υπό τη δυσμενεία του τον εύεργέτη του, αλλά και τον έφυλάκισε και τον έτύφλωσε!

Έτσι ή Ειρήνη είχε διπλό κέρδος: ή εκδικήθηκε έναν άνθρωπο, ο οποίος την είχε προδώσει και συγχρόνως εξέγερσε εναντίον του γιού της τα στρατεύματα της Αρμενίας, τα οποία ήσαν το κυριότερο, στήριγμά του και τα οποία, μόλις έμεινε τη σκληρή και άδικη τιμωρία που είχε επιβάλει στο λαό, έπανεστήθησαν.

Αναγκάστηκε τότε ο αυτοκράτορας ο ίδιος να εκστρατεύσει για να καταστείλει με το σκληρότερο τρόπο τη στάσι. Μά συγχρόνως, έπειτα παρετήρηθη κάποια κίνησις στην πρωτεύουσα υπέρ των αδελφών του πατέρα του, ο Κωνσταντίνος, κατόπιν υποδείξεως της Ειρήνης, έτύφλωσε τον περισσότερο από τους θεούς του και έκοψε τη γλώσσα των τεσσάρων άλλων. Η πρωτοφανής αυτή σκληρότης του δεν άργησε να τον καταστήσει αντιπαθί στο λαό, ο οποίος αγάπησε τους τιμωρηθέντας πρίγκιπες.

Τότε ή φιλόδοξη Ειρήνη, για να κάνει το γιού της έντελώς μισητό στο λαό του, κατένευσε σε μια σκευωρία, πραγματικά διαβολική. Ο Κωνσταντίνος VI δεν άγαπήσε καθόλου τη σύζυγό του, την οποία διά της βίας του είχε επιβάλει ή μητέρα του, αν και αυτή του είχε χάρισει δυο κόρες, την Ευφροσύνη και την Ειρήνη. Γι' αυτό, μετά την έπιστολή της Ειρήνης στο παλάτι, δεν άργησε να ερωτηθεί τοιότατα μιά από τις ακόλουθους της.

Η νέα αυτή ονομαζόταν Θεοδότη και κτήγετο από μιά από τις μεγαλύτερες οικογένειες του Βυζαντίου. Η Ειρήνη, όχι μόνον ένεθάρρυνε το πάθος του γιού της, αλλά αυτή ή ίδια τον παρώτρυνε να διώξη τη σύζυγό του και να παντρευτεί την ακόλουθό της. Έβλεπε ποιά καταραμένη ή θα προκαλούσε ένα τέτοιο σκάνδαλο και επ' αυτού άκριβώς ήτολήζε, για να πραγματοποιήσει τα σχέδιά της.

Ο Κωνσταντίνος VI συμμορφώθηκε εύχαρίστως με τις εισηγήσεις της, και στο τέλος, έπειτα από άπειρες δολοπλοκίες και ραδιουργίες, κατόρθωσε, παρ' όλη την αντίδρασι του Πατριάρχου, να κλείσει τη σύζυγό του σ' ένα μοναστήρι, και να παντρευτεί, στα 795, τη Θεοδότη!

Αυτό που ή Ειρήνη προέβλεπε, δεν άργησε να συμβεί. Γενική αποδοκιμασία, απ' άκρη σ' άκρη της αυτοκρατορίας, υποδέχτηκε τον δεύτερο γάμο του Κωνσταντίνου. Ο λαός έμεινε εναντίον του και ο κλήρος τον κατακαυώνει με τους κεραυνούς του. Άλλα διάφοσα κανείς τους εκκλησιαστικούς συγγραφείς της εποχής, θα δη μέγα ποίου άφαντάστον σημείον παροξυσμού και μανίας είχε φτάσει ή άσχημή της εκκλησίας εναντίον του διγάμου ήγεμόνος.

Τού κόπου ο Κωνσταντίνος VI προσπάθησε να γαληνεύσει την τρομακτική αυτή κατάσταση. Στην άρχή θέλησε να επιβληθεί με το καλό, με βλέποντας ότι δεν κατόρθωνε τίποτε, άποφασίσε να χρησιμοποιήσει βία. Άμέσως ένήργησε πυλάρητες συλλήψεις. Έκατοντάδες κληρικών έμαστιγώθησαν, φυλακίστηκαν κι' εξορίστηκαν.

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ

Πολλά καλά που κάνει ο Θεός κι' ένα καλό δεν κάνει: γιοφύρι μες στη θάλασσα, σκάλα στον κάτω κόσμο, να κατεβαίνουν αδερφές, να κατεβαίνουν μάνες, ή μάνες με τη ζάχαρι κι' ή αδερφές με μύζο, γυναίκες των καλών άντρων με μύλο, με κούβανι, με ζάχαρι για τα παιδιά και μύζο για τους νέους και με το μωσχονίδονο για τους άρρωστικμένους. ***

—Παιδί μου, τί εξήλεψες και πιάς στον κάτω κόσμο που εκεί είναι λίγο το νερό, θολό και βουρλωμένο; Τό πίνουν νεύοι και κόβονται και νεύς και ραπανιούνται, τό πίνουν και μικρά παιδιά κι' αλχημονούν τις μάνες. Βράδυ θα κλαίς για τό βούζι, και τό πρωί για μάνη, κοντά τ' άπομείμερο θα κλαίγεις για την κούβια. ***

Γιά λάβε λίγη υπομονή, για λάβε λίγη άνεσα,

κι' έχεις καιρό να θλίβεσαι και χρόνια να

[λυπάσαι.

Θά περπατάς θά σου πονή, θά στέκης θά

[σε κόβη,

θά πέφτης ν' άποκοιμηθής, τον βίνο δεν

[θα παίρνεις.

Χριστέ μου, τί να γίνονται του κόσμου οι

[άντρεσιμένοι;

Μήτε στο φόρο φαίνονται, μήτε και στο

[παζάρι

μήτε και στα κρασοπουλιά που πίν ο γα-

[ροκόποτι.

Πώς δεν άνοίγει ο ουρανός, να πέση τ'

[άστρι κάτω,

από τον πόνο τ'ς αδερφής κι' απ' τον

[καυμό της μάνας

κι' απ' το βαρυναστέναγμα της χήρας

[της καίμενης.

Έδω σε τούτη τη χαρά, σε τούτονε το

[γάμο,

πώς δεν βαρύνει τα βιολιά, δεν παίζουν

[παιγνίδια,

πώς δεν ζουρίζουν το γαμπρό, δεν λούζουν

[νε τη νύφη

και πώς δεν μπεινοβαίνουνε κοπέλλες με

[το δίσκο;

Βλέπω μανάδες ξέπλεκες, βλέπω αδερφές

[καίμενες

και βλέπω νάχουν το γαμπρό σε κάσσα

[ξαπλωμένον.

Έχασ' ο νεύς τα νειάτα του κι' η νειά το ριζικό της!

Ανέκδοτε δέ μοναστηριών εκλειστήκαν.

Μά όλ' αυτά δεν έκαναν τίποτε άλλο, παρά να περιπλέξουν άκόμα περισσότερο την κατάσταση. Οι μοναχοί δεν έπαιναν ούτε στιγμή να κραανοβολούν τον τύραννο, το ενέο 'Ηρώδη, όπως τον άποκαλούσαν. Ήταν μάλιστα τόσο ή τόλμη τους, ώστε ο ήγούμενος του Σακεδίου, Πλάτων, δεν έδίστασε να μπει μέσα στο παλάτι και να προσβάλει τον αυτοκράτορα.

Ακούγοντας τις ύβρεις που διαπρεπούς αυτού κληρικού, ο Κωνσταντίνος, περιόριστηκε να του άπαντήσει ψυχρά:

—Δεν σε τιμωρώ, γιατί δεν θέλω να σε κάνω μάρτυρα της κομπανισότης.

Και τον άφησε να λήη.

Έπειτα από λίγες ήμέρες, ή αυτοκρατορική οικογένεια έπληξε να παραβρίσκη στην Προύσσα. Κατά το διάστημα της διαμονής της εκεί, ή Ειρήνη έδρασε μ' εξαιρετική επιτηδεύοντα για την επιτυχία του σκοπού της. Και ή περιστάσις άλλωστε την έβοήθησαν σ' αυτό. Γιατί, λίγο καιρό μετά την εγκατάστασι της αλλής στην Προύσσα, ή νέα αυτοκράτειρα Θεοδότη, ή οποία ήταν έπίτοκος, αναγκάστηκε να γυρίσει στην Κωνσταντινούπολι για να γεννήση και ο Κωνσταντίνος, που την άγαπούσε πάντα τοιότατα, δεν μπορούσε να ζήσει μακριά της. Γι' αυτό, τον 'Οκτώβριο του 796, μαθαίνοντας ότι ή σύζυγός του είχε γεννήσει γιό, έσπευσε να γυρίσει στην πρωτεύουσα, άφίοντας έτσι το κελό έλεύθερο στις ραδιουργίες της μητέρας του.

Τότε ξεκίνη με τα δώρα της, με τις υποσχέσεις της, με την προσοχή της γοητεία, κατόρθωσε να προσεταιρισθί όλους σχεδόν τους άξιοματικούς της Ασίας και να οργανώσει μια συνωμοσία, ή οποία απέβλεπε στην άνατροπή του Κωνσταντίνου και την εγκατάστασι της στο θρόνο, ως μοναδικής αυτοκράτειρας.

Η κατάσταση παρουσιάζετο εξαιρετικά εύνοική στους συνωμώτες για να δράσουν, γιατί κι' ή εκτίμησι του στρατού προς τον αυτοκράτορα είχε κλονιστεί. Έπειτα από μιά άνατροπή του εναντίον των 'Αράβων, ή οποία άπέτυχε, κατόπιν των προδοσιών των άξιοματικών του. ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η συνέχεια.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ

Ένας άγαθός Βιεννέζος βιοπαλαιστής. Ο Ρύττλερ και τα 14 παιδιά του. Ο άγνωστος περιπατητής. Το δέκατο πέμπτο παιδί του Ρύττλερ. Όπου ο άγνωστος αναλαμβάνει να γίνη κουμπάρος. Το μαγικό βιολί που συγκεντρώνει τα πλήθη. Η εξαφάνισις. Ο θάνατος του κουμπάρου. Η άποκάλυψις κτλ.

Κατά το έτος 1791 ζούσε στη Βιέννη ένας άνθρωπος του λαού, ο οποίος διατηρούσε κάτω απ' το σπίτι του ένα μικρό παλαιοπωλείο, ονομαζόμενος Ρύττλερ. Ο Ρύττλερ είχε εξαιρετικά μεγάλη οικογένεια και τα λίγα χρήματα που κέρδιζε μόλις έφταναν για να συντηρή τη σύζυγό του και τα δεκατέσσερα παιδιά του. Έν τούτοις, παρ' όλη του τη φτώχεια, ήταν καλόκαρδος και φιλόξενος.

Μπροστά απ' το σπίτι του Ρύττλερ περνούσε κάθε μέρα ένας άγνωστος, με σοβαρή και συμπαθητική φρονογνωμία, ο οποίος φαινόταν προσβεβλημένος από κάποια βαρεία άρρώστεια. Κάθε φορά, που ο ξένος εκείνος έβλεπε τα παιδιά του φτωχού οικογενειάρχου να χοροπηδούν άμέριμνα, τα άχρωμα χελύη του διεστέλλοντο σ' ένα χαμόγελο και τα μάτια του ύψωνοντο προς τον ουρανό, σαν να εύχονταν για τα άθωα αυτά πλάσματα μια ζωή λιγώτερο βασανισμένη από τη δική του.

Ο Ρύττλερ δεν άργησε να συμπαθήσει τον ξένο, κι' επειδή γύρευε πάντοτε ευκαιρία να φαίνεται χρήσιμος στους ανθρώπους, ζήτησε απ' αυτόν την άδεια να του προσφέρει ένα κάθισμα, για να αναπαύεται κατά την έπιστροφή του από τον τακτικό του περίπατο. Ο ξένος έδέχτηκε μ' ευγνωμοσύνη την ευγενική προσφορά του και από τότε, κάθε μέρα, τα παιδιά του εύτυχισμένου πατέρα μάλλωναν ποιδ να πρωτοδώσει στον κουρασμένο διαβάτη το κάθισμα.

Μιά μέρα, καθώς ο ξένος γύριζε απ' τον περιπάτο του, τα παιδιά του Ρύττλερ έσπευσαν να τον περικυκλώσουν, λέγοντας:

—Κύριε, ή μητέρα μας έχάωσε άπόψε τη νύχτα μια άμορφη μικρή άδελφούλα!...

Ο άγνωστος τότε προχώρησε ως το παλαιοπωλείο και ρώτησε τον Ρύττλερ για την ύγεια της συζύγου του. Ο Ρύττλερ, αφού τον ευχαρίστησε για το ενδιαφέρον του, τον έβεβαίωσε ότι ή γυναίκα του βρισκόταν καλά στην ύγεια της και πρόσθεσε:

—Αυτό το παιδί που μας στέλνει ο Θεός, είναι το δέκατο πέμπτο στη σειρά.

—Καλέ μου άνθρωπε, φώναξε ο ξένος με φωνή που φάνερανε συγκίνηση και θλίψη, το νεογέννητο δεν πρόκειται να φέρη βέβαια ευτυχία στο σπίτι σου, γιατί εσύ είσαι φτωχός. Για πές μου, βρήκες κουμπάρο για το μικρό σου;

—Όταν είνε κανένας φτωχός, κύριε, δεν βρίσκει εύκολα κουμπάρους.

—Νά το ονομάσετε Γαβριέλλα, αυτό το όνομα του το δίνω εγώ, εξακολούθησε ο ξένος. Νά, πάρε κι' ένα τό φιορίνα για να έτοιμάσης και το πανηγυρικό δείπνο, στο οποίο θα παρουνηθεί και ο ίδιος.

Και επειδή ο Ρύττλερ έδίσταζε να λάβη τα χρήματα, ο άγνωστος πρόσθεσε:

—Έλα τώρα, πόρτα, μη μου χαλάς το χατίρι. Μέσα στο κατάστημα σου βλέπω πως έχεις κι' ένα βιολί. Φέρτο εδώ να παίξω, γιατί μου ήθελε κάποια έμπειρος.

Ο Ρύττλερ έδωσε άμέσως το βιολί στον ξένο, ο οποίος άρχισε να παίζη με μια άφθαστη τέχνη.

Σε λίγο ο δρόμος γέμισε από περιέργους και μερικοί μενιστάνες, που έτρεχε να περνούν από και, σταματήσαν τ' άμάξια τους έκπληκτοι, γιατί είχαν άναγνωρίσει το παίξιμο του μεγαλύτερου μουσικού της εποχής του.

Ο ξένος όμως φαινόταν άποροσημένος από τη σύνθεσί του και δεν έδινε χαμιά προσοχή στο ήθος που τον περικύκλωνε όλοένα. Όταν έτελειώσε, άποχαίρετης το Ρύττλερ κι' έτρεψε, αφού προηγουμένως του άφησε τη διεύθυνσί του με την παρακλήσι να τον είδοποιήσθ όταν θα γινόταν ή βαφτίσι του παιδιού του.

Τρεις ήμέρες έπερασαν κι' ο ξένος δεν έξαγαμνήκε. Την τρίτη ήμέρα ο Ρύττλερ άνησίχησε κι' άποφασίσε να πάη ο ίδιος για να πληροφρηθή για την ύγεια του μέλλοντος κουμπάρου του. Όταν όμως έφτασε στο σπίτι του, είδε την πόρτα του σκεπασμένη με κρέμα και παραμέσα ένα φέρετρο, γύρω απ' το οποίο έκαigan λαμιάδες.

Άμέσως ο φτωχός παλαιοπώλης έμάνεψε την αλήθεια. Και μόνο τότε πληροφρηθήκε, ότι ο ξένος του, ο εύογέτης του, ο μέλλον νυνός της κόρης του, ήταν ο περίφημος μουσολόγος Μόσαρ, ο οποίος την άθάνατη νεκρώσιμη ώδή του, τη γνωστή με τον τίτλο «Requiem», την είχε συνθέσει μέσα στο σπίτι του με το βιολί το δικό του....

Ο Μόσαρ

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΒΑΡΔΟΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Από την άγνωστη ζωή του Άριστ. Βαλαωρίτη. Η νεότης του Ποιητού. Πώς έκανε φόνο. Το έπεισμά του με τον Άγγλο Άρμυστή. Ο Άριστ. Βαλαωρίτης εξορίστηκε. Ο Ποιητής στη Μαδουρή. Οι αγώνες του για την Ένωση. Το ιστορικό της Ώδης του Πατριάρχη. Πώς έδωκε ο πρώτος στίχος. Η 23η Μαρτίου 1872. Ο θάνατος του Ποιητού, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Η Επανάσταση του 1821 έχει τους ηρώες της, αλλά έχει και τους βάρδους της, τους ραψωδούς των μεγάλων μαχών και των μεγάλων ηρωισμών. Μορφή ηρωϊκή αναμφισβήτητος είναι και ο ποιητής Άριστοτέλης Βαλαωρίτης, που τα ποιήματά του ηλεκτρίζουν ακόμη την εθνική ψυχή. Δείχνει, λοιπόν, να διηγούμε μερικώς, σχεδόν άγνωστες, λεπτομέρειες της ζωής του.

Ο Βαλαωρίτης κατήγετο από αρματολική οικογένεια, που συμπόλεμσε με το Βλαχάγλην. Το δημοτικό τραγούδι λέει:

Σαν τι μεγάλη καταχνιά στά Σίδισια, στη ράχη,
Ο Βλαχάγλης πολεμά κι' ο Χρήστος Βαλαώρας.

Η οικογένεια του Βαλαωρίτη έμεινε στη Λευκάδα με αξιώματα κι' επλούτισε, χωρίς όμως να λησμονήσει τις αρματολικές παραδόσεις. Ο πατέρας του ποιητού Ιωάννης Βαλαωρίτης παρέβασε κάποτε τον άπολεμο των Άγγλων της Γένουας κι' έπειτα της Κερκύρας.

Την 1η Σεπτεμβρίου 1824 γεννήθηκε ο ποιητής. Τον άνωμασαν Άριστοτέλη, αλλά το δόσαν και δεύτερο όνομα, Μόσχος, — όνομα παλαιού Βαλαωρίτου πολεμιστού. Γεννήθηκε μέσα στους βρόντους των επαναστατικών όπλων. Καθώς γράφει ο ίδιος: «Αι πρώται έντυπώσεις της παιδικής μου ψυχής ύπήρξαν ο άκράτητος ένθουσιασμός και η συμμετοχή των Έπτανησίων εν τω Έθνικώ Αγώνι. Ο Έγμνος δέ του Σολωμού ήσαν αι πρώται φράσεις τας οποίας έφύλλιαν τα χείλη μου».

Ο Βαλαωρίτης έσπούδασε στην Ιόνιο Ακαδημία, έταξείδευσε στην Ελλάδα, κι' έπειτα πήγε στην Εδρόνη, όπου εξακολούθησε τις σπουδές του θριαμβευτικά. Στα ταξείδια του αυτά του συμβαίνουν διάφορα επεισόδια: Στη Βενετία — κατεχομένη τότε από την Αυστρία — ο Βαλαωρίτης λαβαίνει μέρος στις επαναστατικές συνεννοήσεις των Ιταλών, συλλαμβάνεται από τους Αυστριακούς και εξορίζεται, αλλά στο δρόμο δέχνει άλύπητα τον Αυστριακό υπάλληλο που τον έπιτρεψε...

Φθάνει κατόπιν στο Παρίσι, κι' εκεί του συμβαίνει ένα τραγικό επεισόδιο. Μιά νύχτα, που περνούσε μιά απόκρηνη συνοικία, κοντά στα Όχρωματα, του επέπεσε ένας άπαχης να τον ληστέψει. Ο άπαχης ήταν όπλιμένος αλλά και ο ποιητής είχε το μαχαίρι του. Μέσα στον έρμιο και σκοτεινό συνοικιακό δρόμο, η πάλη διεδραματίσθη γρήγορα και άγρια, σάμα προς σάμα. Αμυνόμενος υπό της ζωής του ο Άριστ. Βαλαωρίτης, έχτυπη τον Πάρισινο κακοήγο στην καρδιά και τον έριξε νεκρό...

Στην Ιταλία, στά 1848, ο Βαλαωρίτης γίνεται άρχηγός των νέων Έλλήνων, οι οποίοι θέλουν να λάβουν μέρος στην Ιταλική Επανάσταση, κι' έπειτα δημοσιεύει τα πρώτα του Στοιχογράμματα, και, στά 1852, νυμφεύεται στη Βενετία την Έλεοίσα Τυπάλδου, κόρη λατρευμένη από τους λογίους και τους σοφούς της πόλεως για τα έξοχα ποτεορήματά της. Από τό 1853 ο ποιητής εγκαθίσταται στη Λευκάδα και άρχίζει τις ένέργειές του για την Ένωση της Έπτανησου και για την επανάσταση της Ηπείρου, η οποία πράγματι ξέσπασε μετά ένα χρόνο. Τότε συνέβη και το άόλουνθο νόστιμο επεισόδιο:

Μετά την πανωλεθρία του Πέτα, πολλά έγγραφα ένδοξοποιούντα το Βαλαωρίτη έπεσαν στα χέρια των Τούρκων, οι οποίοι τα διεβίβασαν στον έν Κερκίρα Άγγλο Άρμυστή Ουαρό. Ο Άρμυστής μπαίνει σ' ένα πολεμικό, πηγαίνει στη Λευκάδα και καλεί τον ποιητή. Δείχνοντας τα έγγραφα στο Βαλαωρίτη, τον έρωτά αν γράφτηκαν απ' αυτόν. Ατάραχος ο ποιητής, άπαντά:

— Μάλιστα, Ύψηλότετε.

— Και πώς; ! Δέν έχετε λοιπόν τας διαταγάς της Άγγλικής Κυβερνήσεως και την πολιτική της βασιλικής Βικτωρίας; Η πρόβες σας άποτελεί έγκλημα έχάτης προδοσίας!

— Συγγνώμην, Ύψηλότετε, άπαντά ο Βαλαωρίτης, λησμονείτε ότι έγώ δέν είμαι Άγγλος, άλλ' Έλλην. Συνεπώς, η αντίθετος ένέργειά μου θ' άποτελούσε έγκλημα έχάτης προδοσίας!... Έχετε τίποτε άλλο να μοι άνακοινώσετε, Ύψηλότετε;

Και, χωρίς να πεομένη άπάντησι, έφυγε. Ο Άρμυστής εκάλεσε τότε τον πατέρα του ποιητού, τον όποιον έντιμοσε πολύ, και συνεννόηθη μαζί του να φύγη για λίγον καιρό ό γιός του στο έξωτερικό. Ο ποιητής έφυγε και μετά ένα έτος γύρισε στην Κερκίρα. Φαντασθήτε δέ την έκπληξή του, όταν έλαβε πρόσκλησι του Ουαρό σέ γεύμα, με τη γυναίκα του. Ο Βαλαωρίτης έπηρε τη γυναίκα του και πήγε. Ο Άγγλος Άρμυστής, σφίγγοντας τό χέρι του Έθνικού ποιητού, του

είπε: — «Σας άφείλα μιά έξήγησι: έπράξατε τό καθήκον σας, άφείλα όμως κι' έγώ να πράξω τό δικό μου».

Στά 1857, ο Άριστ. Βαλαωρίτης εκλέγεται, για την Ιόνιο Βουλή, βουλευτής Λευκάδος, με γενικό ένθουσιασμό των κατοίκων, τίσεται με τό ριζοσπαστικό κόμμα, και τότε δημοσιεύει τό «Μνημόνόν του. Θράμβο σημειώνει τό νέο αυτό έργο του. Άστράφτει και ροτεί η Μούσα του! Όλοι μιλούν για τον ποιητή. Ο βασιλεύς Όθων π' άπονέμει τον Χρυσόν Σταυρόν του Σωτήρος. Η περιφημη τελεση της έποχής Δώρα Ιστορίας έπαινει τό «Μνημόνόν» σέ μακρό άρθρο της, στην Παρισινή Ε' Εσθεώρηση των Δύο Κόσμων, και ο Έπιδος Τομαζέο γράφει τρία άρθρα για τό «Βάρδο της Έλληνικής Ελευθερίας», όπως τον έκαρσάνησε.

Στην Ιόνιο Βουλή, ο Βαλαωρίτης εινε ό φλογερός κήρυκας της Ένώσεως, Άγορεύει, μάχεται, ενεργεί. Στά 1858 έχεται στην Ε' π'άνησο ο Άγγλος Πρωθυπουργός Γλάδστον, για ν' άντιληφθή τη δημιουργηθείσα από τον άγώνα της Ένώσεως κατάσταση... Ο Πλάστον, στη Λευκάδα, έζητησε να συνομιλήσει με τό Βαλαωρίτη. Η ανέντητος τό ποιητού και του πολιτικού ήταν περιέργη. Στην άρχή, ο Γλάδστον έπηρεσε τά ποιητικά έργα του Βαλαωρίτη, «χωρίς βεβαίως ν' άναγνώση ποτέ ένα μονόστιχον έξ αὐτῶν», όπως έγραφο ο ίδιος ο Βαλαωρίτης, συνεζήτησε μαζί του περι παγκόσμιον λογιανήν κι' έπειτα άρχισε να εκθέτη τό σκοπό της άποστολής του. Α' μέσσω ο Βαλαωρίτης σπρώχνεται, βγαίνει στην πλαγιή αίθουσα και καλεί τους άλλους άντιπροσώπους της Λευκάδος, οι όποιοι έπηρεσαν να ελασθούν. Ο Γλάδστον, άν και τό κακοήγαν, συνεζήτησε ήσυχα και έφυγε με την έντίπισή του ή μόνη λύσις του Έπτανησιακού ζητήματος ήταν η Ένωσις της Έπτανησου με την Ελλάδα.

Και άρχίζει τότε ό τελειωτικός Αγών για την Ένωση. Ψηφίζεται η Ένωσις και εκλέγεται ένδοξος Έπιτροπή για να χειρισθή τό ζήτημα. Μίλος της Έπιτροπής ήταν και ο Βαλαωρίτης. Έδώκμασε τότε ο ποιητής τις συγχρηματικές σιγές της ζωής του. Αυτός συνέταξε τό Σχέδιον της άποφράς περί Ένώσεως προς τη βασίλισσα Βικτωρία. Και ο Άριστ. Βαλαωρίτης πέθανε νέος άκόμη, στά 1871, σέ ηλικία 55 έτών, από παρόλυν της καρδιάς.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ

Θέλετε να μάθετε τό χαρακτήρα των γυναικών; Παρατηρήσατε τις προτιμήσεις των στά χρώματα. Αυτή τη συμβολή τη τούλαστο δινα ένας Άγγλος ψυχολόγος, ό όποιος, κατόπιν ειδικών μελετών, κατέληξε στα άκόλουθα συμπεράσματα:

«Η γυναίκες, λέγει, που προτιμούν τό γαλάζιο χρώμα, έχουν τρυφερά καρδιά. Εινε ένθιμες και άφελείς. Γίνονται στοργικά σύζυγοι και έξαιρετες μητέρες.

«Η γυναίκες που αγαπούν τό ζωηρό κόκκινο χρώμα, εινε ύπερφηρες, ύψηλόφρονες, άριστοκρατικές και άεργες στο ζήτημα της οικονομικής τιμής. Εινε κάπως ψυχρές στον έρωτα και ούτε ζηλιάρηδες εινε.

«Όσες προτιμούν τό πράσινο χρώμα, εινε άστατες και ιδιότροπες και δέν έχουν καμιά τάξη, ούτε στη ζωή των, ούτε στις ιδέες των. Περιέργες έν φύσεως κι' ελαφρόμυαλες, άρέσκονται τρομερά στην κοσμητολογία. Στόν έρωτα παραμένουν συνήθως πιστές, πράγμα που δέν τις έμποδίζει εν τούτοις να εινε ζηλιάρηδες και γροινιάρες. Έχουν μεγάλη έπιτηδεύτητα στα χέρια τους και εινε μοναδικές στην κατασκευή χειροτεχνημάτων.

«Η προτίμησις προς τό βαθύ κόκκινο προδίδει φίλεργο χαρακτήρα. Η γυναίκες που άρέσκονται σ' αυτό τό χρώμα, εινε βίαιες και παράφρονες, αλλά δέν έχουν, τις περισσότερες φορές, κακία. Ο θυμός των περνά περνά γρήγορα. Μεγαλώνουν τα παιδιά τους χωρίς σύστημα και τό αίστη τους άντηχει συχνά από φωνές κι' από κλάμματα.

«Όσες αγαπούν τό βιολε χρώμα, εινε προικισμένες με φαντασία, που εκτρέφει τό άλλοκοτα και τό άδύνατο. Όκνηρές και άγοκνήγτες, εινε πάλες της πολυκαγίας και της ληυρίας. Άπλές φαινομενικά, πεθαίνουν εν τούτοις για κολακίες και περιποιήσεις. Οόσος εινε έξυπνες και άγαπών πολύ τά γράμματα.

«Τά ίδια περίπου γνωρίσματα διακρίνουν και όσες αγαπούν τό μωβ χρώμα, με τη διαφορά ότι η τελευταία χαρακτηρισίζονται από μία μεγαλύτερη λεπτότητα και ευγένεια.

ΟΙ «ΤΕΩΣ» ΕΣΤΕΜΜΕΝΟΙ

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΪΣΕΡ

Η περίεργη συλλογή από σέλλες. Το δώρο του Άβδούλ Χαμίτ. Η «γκαρνταρέμπα» του Κάιζερ. Το πρόγραμμα της ζωής του. Πώς έργαζόταν. Παράσημα άξίας... 45.000 λιρών. Ένα κανόνι από χρυσάφι. Η άγάπη του προς τά σκυλιά, κ.τ.λ.

Ο τέως Αυτοκράτωρ της Γερμανίας, εκτός από τις άλλες ιδιοτροπίες του, είχε και τη μαγία να συλλέγη... σέλλες άλόγων! Είχε μάλιστα στο παλάτι του ένα όλόκληρο δωμάτιο γεμάτο από αυτές.

Την πολυτελέστερη από τις σέλλες της συλλογής αυτής την είχε χάρισι στον Κάιζερ ο φίλος του Σουλτάνος Χαμίτ. Η σέλλα αυτή είχε πραγματικά άμύθητη άξία. Ήταν όλοκέντητη από χρυσάφι και άσημ, και ή θήκες, τις όποιες είχε κι' από τις δύο μεριές για να τοποθετούνται δότλα, ήσαν άδαμαντοκόλλητες. Μία όμοια σέλλα είχε χάρισι ο Άβδούλ Χαμίτ και στη σύζυγο του Κάιζερ.

Όταν ο Κάιζερ έπιθεωρούσε τό στρατό του, έμενε πάγω στο άλόγο του από τις πέντε τό πρωί ως τις δύο τ' άπόγευμα. Κι' έτσι έξήγηται γιατί φρόντιζε πάντα ή σέλλες τον ναύα έξαιρετικά άναπαυτικές.

Ίδου τώρα και τό πρόγραμμα της ζωής του Κάιζερ στην έποχή της δόξας του:

Ο Κάιζερ, χειμώνα - καλοκαίρι, ξυπνούσε άκριβώς στις έξη και φερόσσε τη στολή του Πρώσου στρατηγού.

Σέ έξαιρετικές όμως περιστάσεις κατέφευγε στα ντουλάπια του, όπου ύπηρχαν στολές κάθε είδους, γερμανικές και ξένες, στρατιωτικές και ναυτικές, και διάλεγε μία απ' αυτές.

Τό μόνο φόρεμα που έλειπε από την «γκαρνταρέμπα» του Κάιζερ, ήταν ή... ρόμπα ντι κάμαρα, προς την όποιαν έννοιασαν άνέκθεαν έξαιρετική αντίπαλεια όλοι οι Χοινοτόλοι.

Άφου έπαιρνε τό πρόγευμά του μαζί με την Αυτοκράτειρα, ο Κάιζερ άρχιζε, στις 7, τη δουλειά του, στο ιδιαίτερο γραφείο του ή στο παρακείμενο άναγνωστήριο.

Η έργασία, την όποια ο Κάιζερ ήταν άποχρεωμένος να διεξάγη καθημερινώς, ήταν ύπερόκλητα κοινωσιακή. Φαντασθήτε, ότι κάθε πρωί ήταν άποχρεωμένος να μελετά τούλάχιστον 500 διατάγματα, τά όποια έπρεπε και να ύπογράφη.

Όπου κι' άν βρισκόταν, είτε στο Βερολίνο, είτε στο Πότσδαμ, όλόκληρο τό πρωί τό άφιέρωνε στη δουλειά, εκτός από λίγη ώρα που έδωγαν περίπατο με τη γυναίκα του.

Τό άπόγευμα πάλε ένσυνείζετο ή ίδια τρομερή έργασία. Τό γεύμα σερβιζόταν στις 2 μ.μ. και τότε μόνον ο Κάιζερ διακοπτε την έργασία του.

Τό άπόγευμα, όταν δέν παρουσιάζονταν καμιά κατεπείγουσα έργασία, ο Αυτοκράτωρ έδέχτο τους διαφόρους στρατηγούς και ύποταγούς και συζητούσε μαζί τους για τις ύποθέσεις του Κράτους, έως τις πέντε, όποτε έδωγαν συνήθως περίπατο με τ' άμάξια.

Στις 6 ή 7 έβρισκε και έργαζόταν ως τις 7. Κατόπιν, καθόταν μαζί με τους καλεσμένους του στο τραπέζι, για τό δείπνο, που διαρκούσε τρία τέταρτα της ώρας τούλάχιστον...

Τά παράσημα του Αυτοκράτορος Γουλιέλμου στοιχίζουν πάνω από 45.000 λίρες! Τό πολυτιμότερο απ' όλα εινε τό παράσημο του Άγίου Ιωάννου. Έν δ'ω ο Κάιζερ έχει πάνω από 200 σταυρούς, άστέρας και άλλα παράσημα.

Ο Κάιζερ περιφερόμενος για ένα κανόνι από καθαρό χρυσά, που είχε στο παλάτι του. Τό κανόνι αυτό ήταν καμπάλο και είχε άξία πλέον των 10.000 λιρών και τό έφταγε ιδιαίτερος σκοπός. Βαί όθο αίνες έφύλλαζε στο Μουσείο του Άμβούργου, που τριάντα όμως έτών έχαιρίστηκε στη Γερμανική Κυβέρνηση, ή όποια τό έπρόσφερε στον Αυτοκράτορά της.

Μία άλλη μαγία του Γουλιέλμου ήταν ή ύπερόκλητη του άγάπη στα σκυλιά. Έν απ' αυτά μάλιστα, όνομαζόμενο «Πάα», τον συνόδευε σ' όλα του τά ταξείδια, έμενε πάντοτε κοντά του και κοιμόταν στην κορεόβουκαμάρια του!

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Ο καλλιτέχνης προαίεται από τη φύσι με τάλεντο, αλλά για να διακριθή πρέπει να μορφωθεί.

ΜΕΝΤΣΕΛ

Η τέχνη τελειώνει εκεί όπου άρχίζει ή μίμηση.

ΡΕΖΟΥΡ

Ο Κάιζερ

Ο Κάιζερ με διάφορες στολές.

Άριστ. Βαλαωρίτης

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΠΙΝΙΓΜΕΝΗ

Ο βράδυ εκείνο ο κύριος Λεταγιάν δεινόησε μόνος του, σάν πάντα, σ' ένα μικρό εστιατόριο. Αφού έφαγε, πλήρωσε και, καθώς άκουσε το ρολόι νά σημαίνει όχτώ, σηκώθηκε κ' έφυγε ά- μέσως.

Αυτό συνέβαινε χρόνια τώρα, ταχτικά κάθε βράδυ. Έφευγε την ίδια ώρα πάντοτε —στας όχτώ— από τό εστιατόριο, και γύριζε στο σπίτι του πεζός, περνώοντας από διαφόρους δρόμους του Παρισιού. Την προηγούμενη βραδιά είχε κάνει τόν περιπατό του στο δάσος της Βουλώνης. Απόμε όμως μία άνεξήγητη νωσταλία τόν έσερνε προς την όχθη του Σηκουάνα. Ήταν μία βραδυά άνοιξιάνικη. Η προκυμαία ήταν έρημη και μόλις φωτισμένη. Ο κύριος Λεταγιάν θαύμαζε την γλυκειά νυχτερινή εικόνα που άπλωνόταν μπροστά του. Η πέτρις, τά δέντρα, τόν νερό, έπαιρναν κάτι τό μυστηριώδες και τό ακαθόριστο, στο ήμίφως.

Καθώς ο κ. Λεταγιάν πήγαινε σιγά-σιγά, βρέθηκε έξαφνα μπροστά σέ μία γυναίκα, ή όποια φαινόταν σάν νά κύτταζε κ' αυτή προσε- κακά τόν ποταμό.

Δέν της έδωσε στην άρχη καμιά προσοχή, και πέρασε από μπρο- στά της, χωρίς νά σταματήσει.

Μόλις όμως έκαμε δύο-τρία βήματα, τόν φάνηκε πώς άκουσε ένα λυγμό. Ξαναγύρισε λοιπόν προς την γυναίκα, και σταμάτησε μπροστά της. Έκείνη μηχανικά γύρισε και τόν κύτταζε.

Τότε ο κύριος Λεταγιάν είδε πώς ήταν μία πολύ νέα γυναίκα, μέ μικρό λευκό πρόσωπο και ξανθά μαλλιά, τά όποια έφθούλλαν άφθονα κάτω από τό μικρό κατεβαστό μαύρο καπελλάκι της. Ήταν ήπυρή και λεπτή. Ο Λεταγιάν πα- ρατήρησε άκόμα, ότι τά μάτια της ήταν γεμάτα δάκρυα. Έντελως αδόκητα τότε τή ρώτησε :

—Μά, τί έχετε ; Τί σας συνέβη ;...

Η άγνωστη δέν τού άπάντησε τίποτε, τόν κύτταζε μόνο μέ κάποιο φόβο κ' έπειτα άπομα- κρύνθηκε μερικά βήματα...

Αυτός όμως την έπλησίασε πάλι. Η άγνω- στη τότε γύρισε πάλι και τόν κύτταζε μέ τά μάτια της τά γεμάτα δάκρυα.

Τί ώραία μάτια, σκέφθηκε ο Λεταγιάν. Είχε γαλανά ;... Ω, νά, εινε γαλανά ! Και τί ώραίο κονκίλισκο προσώπακι ! Και τόσο νέα ! Παιδί σχεδόν !...

Και δίνοντας ένα τόνο τρυφερό στη φωνή του, τή ρώτησε :

—Τί έχετε ; Γιατί κλαίτε ;...

—Ω, άφήστε με, κύριε... Σας παρακαλώ, τού άπάντησε τότε εκείνη. Είμαι πολύ δυστυ- χής ! Δέν μπορώ πιά !...

—Δυστυχής ;... Στην ήλικία σας ; Χρειά- ζεται φάρδος ! Μην κλαίτε. Μη στέκεσθε έδώ τέτοιαν ώρα μόνη... εινε ο Λεταγιάν.

—Πού θέλετε νά πάω ; τού άπάντησε ή νέα. Είμαι μονάχη πιά... Τί μπορώ νά κάνω... 'Αχ, Θεέ μου ! Νά... Νά... Σέρω τί πρέπει νά κάνω ! Τό ξέρω, καλά !...

Καθώς μιλούσε ταραγμένα και δυνατά, φαι- νόταν γιά τρελή.

Γι' αυτό ο Λεταγιάν άπομακρύνθηκε λίγο, μη γνωρίζοντας μέ τί είδους γυναίκα είχε νά κάνει.

—Δέν εινε σωστό, της ελεε, όσο μπορούσε πιο επιφυλακτικά, νά μένετε μόνη έδώ, στο σκοτάδι. Ελάτε μαζί μου νά σας οδηγήσω ως ένα μέρος πιο φωτεινό, πιο ασφαλές. Δέν θέλετε ; Θέλετε νά μένετε έδώ, μόνη ;

Εκείνη δέν άπαντούσε, αλλά δέν έκλειε πιά.

Κύτταζε μόνο μπροστά της άρηρημένη και άκίνητη.

Ο Λεταγιάν ένοιωσε, ότι άν έπέμενε μέ καλοσύνη και ενδιαφέ- ρον, θα την έκανε νά μιλήσει, νά τού πη τόν πόνο της, και νά δεχθή τήν βοήθειά του, τήν παρηγοριά του.

Αμέσως όμως σκέφτηκε, ότι πολύ πιθανόν νά πλήρωνε άκριβά τήν καλοσύνη του. Αυτός πού δέν είχε ποτέ έμπιστοσύνη στις γυναίκες, γιατί τώρα νά πιστέψει μίαν άγνωστη ;

Ήταν άρα γε πραγματικά μία έρημη κ' άτελειομένη, ή μήπως ήταν μία γυναίκα τού δρόμου, πού μ' αυτόν τόν τρόπο ήθελε νά προ- σελήσει τούς διαβάτες ;

Κάνοντας τή σκέψη αυτή, άπομακρύνθηκε άκόμα περισσότερο από κοντά της. 'Αλλά, σάν κάτι νά τόν τραβούσε προς αυτήν, γύρισε πάλι νά την ξαναείδη.

Αυτή έστεκε πάντα στην ίδια θέση, άκίνητη σάν άγαλμα. Ο Λε- ταγιάν έκανε νά εξακολουθήσει τό δρόμο του. Κάτι όμως τόν έκρα- τούσε, σάν μία φωνή νά τού έλεγε μέσα τού :

—Γύρισε, γύρισε κοντά της ! Σώσε την, πάρε την ! Γρήγορα !... Τρέξε !... Μην άργήεις !

Η νέα τόν εκύτταζε μέ κάποιο φόβο.

Γύρισε τότε άκόμα μία φορά, τήν ξαναείδε. "Όταν γιά τρίτη φορά ξαναγύρισε νά την ίδη, δέν την διεκρίνε πιά. «Χωρίς άλλο, εινε μέ τόν νου του, θά έφυγε».

Τότε ένοιωσε τόν έαυτό του σάν λυτρωμένο από ένα βάρος, όποι εινε κάποια τυχοδιώκτης, σκέφτηκε, πού ήθελε νά μέ ξεγελάσει.

Παρ' όλα αυτά όμως αισθανόταν μία βαθειά λύπη στην καρδιά του. Και όταν έφτασε στο σπίτι του, δέν μπορούσε νά κοιμηθ.

Έβλεπε διαρκώς μπροστά του τά γιομάτα δάκρυα γαλανά μάτια, πού έλαμπαν μέσα στο ήμίφως της προκυμαίας, καθώς τόν κύτταζαν, άτελειομένα. "Αν ή νέα αυτή γυναίκα τού είχε πη τήν αλήθεια ; "Αν ήταν πράγματι μία άτελειομένη, μία άποδιωγμένη της ζωής ; "Αν πε- τώθηκε νά την πείσει νά τόν ακολουθήσει ; Και γιατί, όχι ως έδώ, στο σπίτι του ; Ποιός ξέρει άν ή πονεμένη της καρδιά δέν ήταν άνοι- για μία άληθινή αγάπη, γιά μία παντοτεινή άφοσίωση ; Και αυτός, ο Λεταγιάν, δέν ήταν μόνος στον κόσμο, και δέν ήταν άκόμα άρκετά νέος, ώστε νά μπορέ ν' αγαπήσει μία έρημη και ενιάσθητη, σάν τήν δική του καρδιά ; Ω, νά ! Ζούσε μόνος, από πολύ νέος άπεφανε τόν κόσμο, τόν έρωτα, αλλά τού έκανε αυτό μάλλον από φόβο, από έλλειψη έμπιστοσύνης προς τόν ίδιο του έαυτόν. Φοβόταν μήπως αγάπησει πο- λύ, μέ ζήλεια, μέ πάθος, φοβόταν μήπως δέν τόν αγαπήσουν μέ τήν ίδια αγάπη... Ποιός ξέρει άν αυτή ή άγνωστη, αυτή ή άτελειομένη, δέν έφρχε μίαν άτίδια στοργή και παρηγοριά στην έρημη του !

Τίσος σώζοντάς την, νά σωθούν και ο ίδιος.

Με τίς σκέψεις αυτές, πολύ άργά, άπομακρύν-θηκε. Τό πρωί όταν ξύπνησε, ή εικόνα της έ- γνωστης ήταν πιά μισοσβουμένη στη σκέψη του.

Και τό επόμενο πρωί είχε σβήσει έντελως. Τό μεσημέρι κάθισε, σάν πάντα, στη συνήθη θέση του θέσι στο μικρό εστιατόριο, γιά νά γευμα- τήσει. Ποιν άρχισει νά τρώγει, έβγαλε, σάν πάν- τα, μία εφημερίδα από τήν τσέπη του κ' άρχισε νά διαβάσει. Έξαφνα στή «Λιάρα» νέα ή πα- ρακάτω γραμμές τραβήξαν τήν προσοχή του.

—Προχθές τό βράδυ, άργά, κατά τίς δέκα, μία νέα γυναίκα έπαισε στον Σηκουάνα, κοντά στη γέφυρα τού Σουλύ. "Όταν οί αστυνομικοί, οί όποιοι τήν άντελήφθησαν καταβόσκον νά την άνασύνουν, ήταν ήδη νεκρά. Η αστυνομία, της όποιας άγνοείται ή ταυτότης, εινε έαυτή, λεπτή, ήπυρή και μαυροφρεμένη. Φαίνεται ή λικίας είκοσιπέντε ή είκοσιέξ έτών.

Ο κύριος Λεταγιάν γλώμισε και δέν μπο- ρεσε νά φάν. Ξαναδιάβασε τίς λίγες αυτές γραμ-μές, πού τόν είχαν ταραξεί τόσο... Αιτή ή έπα- ρθι γυναίκα, πού είχε πινγή, ήταν τάχα ή άγνω-στη πού είχε συναντήσει στην προκυμαία ;

Ήθελε ν' άμφιβάλλει... "Αχ, άς μιν ήταν αυτή ! Και όμως ! Αιτή ήταν !

Ω ! ή φτωχή... περιπλανιόταν στην σκοτει-νή προκυμαία και ήθελε νά πεθάνη ! Και φρό-ταν, και δέν τοιλούσε... "Αλλά έσπευσε... έσπε-πε νά πεθάνει... Κ' έκλεισε... Ήταν μόνη μέσα στην νύχτα... Μόνη, και άτελειομένη... Κι έ- κείνος βρέθηκε κοντά της, σάν συνταρομένη, γιά τήν θεία Πρόνοια γιά νά την ένταροήσει, γιά νά τήν σώσει... Και έφυγε, χωρίς νά τήν βοη-θήσει, χωρίς νά δελήσει νά μάθει, νά καταλά-βει... "Α, μάλλον ή καρδιά τού ένοιωσε την έ- φωνή της... "Αχ, αυτή ή αιώνια άμυροβλία, ή δυσπιστία πού τόν βασί-ζει σέ όλη του τή ζωή ! Τού φαινόταν πώς έβλεπε πάλι μπροστά του τή λεπτή σιλουέττα, άκίνητη μέσα στη σκιά, τό μικρό λευκό πρό-σωπο, μέ τήν άτελειομένη έκφραση, τά γαλανά μάτια τά γεμάτα δά-κρυα... Ποιά νά ήταν τάχα ή δδύνη, πού την έκανε νά ζητά τόν θάνατο ; Δέν θα τό μάθαινε ποτέ αυτός ! Και τώρα πιά, τί όφελος κ' άν τό μάθαινε ; Ήταν πιά άργά, πολύ άργά !...

Η μέρες περνούσαν, αλλά ή εικόνα της άγνωστης ήταν πάντα μπροστά του. Ήθελε νά μιν τήν θυμάται, προσπαθούσε νά πείσει τόν έαυτό του, ότι δέν ήταν εκείνη πού πινίγχε, ή ότι ήταν ίσως κάποια τρελή.

Τού άκόμα ! Δέν μπορούσε νά ήσυχάσει. Αισθανόταν τώρα έναν άπειρο οίκτο γι' αυτήν, τήν όποια δέν λυπήθηκε όταν έσπευσε. Συλλογιζόταν, ότι άν ήξερε νά τήν παρηγορήσει, νά τήν άποσπάσει από τόν θάνατο, θα τόν αγαπούσε ίσως, θα γέμιζε μέ χαρά τήν άδεια του, μονότονου ζώη. Και άτελειομένος, μετανοισμένος και σχεδόν έρωτευμένος τώρα, πήγαινε κάθε βράδυ στην προκυμαία, ζητώντας μέ μία τρελή έλπίδα, νά ξαναδωρή, τι δέν θέλησε νά πάρη, όταν τό είχε βοή...

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ, 55 έτών.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ, 26.

ΑΡΑΕΤΤΑ, 22.

(Στό σπίτι της κυρά-Μάρθας.

Ένα σπιτάκι φτωχικό, χωριάτι-κο. Ένώ ή κυρά-Μάρθα κάθεται και πλέκει, έξαφνα φτάνει ο Ρο-βέρτος μέ κοστούμι ταξιδιού).

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Καλημέρα κυρά Μάρθα !

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Α, Ροβέρτε !... Καλό μου παιδί !... Είσαι σί ; Τί θαύμα ! (Σηκώνεται και τόν άγκαλιάζει).

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Ναι, έγώ... Τό παιδί πού μεγάλωσες μέσα στην άγκαλιά σου !

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Ναι, άγόρι μου ! "Όταν πέθανε ή μητερούλα σου, φώναξαν έμένα νά σε θηλάσω. Και σ' αγαπούσα πάντα σάν παι-δί μου... Κι' όταν ύστερα πέθανε τό δικό μου παιδί, μου έμεινες εσύ ή μόνη μου παρηγοριά, τό μόνο μου παιδί.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Μά κ' έγώ σ' αγαπώ, κυρά Μάρθα, αφού μόλις γύρισα στο χωριό, ήρθα πρώτα-πρώτα νά δω έσένα.

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Σ' ευχαριστώ, παιδί μου, σ' ευχαριστώ... Μά τί έγινες τόσο καρό, πού ήσουν ; Εινε τώρα τρία χρόνια πού δέν είχαμε είδησεις σου...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Ξέρεις πώς είχα πάει στην 'Αφρική. Έκεί λοι-πόν άρρώσθησα πολύ βαρεια. Ύπεφερα από πυρετούς ! Στο τέλος μ' έπαισε τρομερή νωσταλία νά ξαναδώ τόν τόπο μας...

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Ω, τό καίμενο μου τό παιδί !

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Έπί τέλους έγινα καλά και νά ήρθα !

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Άς εινε δοξασιμένος ο Θεός πού σε ξανάδα και πάλι, άγόρι μου !...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Σού έγραφα όμως, κυρά Μάρθα. Δέν τά έλάβαινες τά γράμματά μου ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Ένα-δύο μόνο γράμματά σου έλαβα.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Και ή θεία μου, τί γίνεται, κυρά Μάρθα ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Είνε καλά ! Πάντα σε συλλογι-ζέται... Πόσο θά χαρή όταν σε δώ...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Δέν έλάβαινε κ' αυτή τά γράμμα-τά μου ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — "Οχι, Ροβέρτε... Νά σου πω τήν αλήθεια, παιδί μου... "Ολοι σε θαρούσαμε γιά πεθαμμένο.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Κι' έγώ δέν ήξερα νά ή ύποθέσω γιά σας. Σας έγραφα και δέν μου άπαντούσατε.

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Μά έγινες αλήθεια ένας ωραί-ος άντρας ! Γιά πές μου όμως... Έκεί κάτω στην 'Α-φρική δέν εργάστηκες ; δέν κέρδιζες τίποτα ;

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Κέρδιζα άκριβά χρήματα. Κι' άν ήμνα θά κέρδιζα περισσότερα. Μά ήθελα νά γυρίσω πιά στην πατρίδα. (Έξαφνα μέ άγωνία). Και δέν μού λές, κυρά Μάρθα... Η 'Αρλέττα... Τί γίνεται ή 'Αρλέττα ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Η 'Αρλέττα Ντεμονιέ ; Η μικρά σου φιλε-νάδα, πού παίζατε μαζί όταν είσαστε μικρά παιδιά ;

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Ναι, ή 'Αρλέττα !... Τί γίνεται ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Έγινε μία τόσο ώραία κοπέλλα, όπως κ' εσύ έγινες ένας ωραίος άντρας !

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Κ' εινε ελεύθερη πάντα, δέν εινε έτοι ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Ήταν ελεύθερη πρό ενός μηνός άκόμα...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Α ! Παντρεύτηκε ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Άρραβωνιάστηκε.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Με ποιόν ;

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Μ' ένα γέρο βαρδύνο... Ναι, νά, θα εινε τοιάχιστον πενήντα χρόνων αυτός, ενώ ή 'Αρλέττα δέν εινε άκόμα ούτε είκοσιδύο. Η 'Αρλέττα... Η ώμορφη πυργοδέσποινα ! Έτσι τήν λένε έδώ... Και μήπως εινε φτωχή ; Ο πύργος πού ύψώνεται στη μέση τού χωριού, εινε δικός της.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Έτσι λοιπόν... παντρεύεται ;... Καλά... Κα-λά... Έγώ τώρα θά φύγω, κυρά Μάρθα, θά πάω στις θείας μου, νά θά ξαναθώ πάλι νά σε δω.

(Καθώς ο Ροβέρτος κινεί νά φύγει, μπαίνει έξαφνα ή 'Αρ-λέττα, μέ φόρεμα και καπέλλο έξοχικό και μ' ένα καλάθι στο χέρι.)

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Κυρά Μάρθα, έχεις φρέσκα αυγά ; (Έξαφνα βλέπει τόν Ροβέρτο. Μένει γιά μία στιγμή έκπληκτη και ύστερα λέγει) : "Α ! ο Ροβέρτος ! Δέν εινε όνειρο βέβαια.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Ναι, ο Ροβέρτος ! Τί γίνεται, δεσποινίς 'Αρ-λέττα ;

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Δεσποινίς !... Βλέπω, ότι γίνεται πολύ τυπικός στην 'Αφρική, κύριε Ροβέρτε !

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Γιατί δέν μού άπαντούσες στα γράμματά μου, 'Αρλέττα ;

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Στα γράμματά σου ; Αλλά μήπως μού έγραφες ; ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Μά ούτε κ' εσύ έλάμβανες τά γράμματά μου ; Τί μυστήριο !...

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Κι' έγώ νόμιζα, ότι δέν μέ θυμάσαι πιά, ότι δέν μ' αγαπάς πιά !

(Η κυρά Μάρθα τούς άφίνει μόνους.)

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Καταλαβαίνω... Ο πατέρας σου, ο όποιος δέν μέ ήθελε γιά γαμπρό του, σου κρατούσε τά γράμματά μου !...

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Άχ, Ροβέρτε... Γιατί γύρισες τόσο άργά ;... Γιατί ;...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Δέν χαιρέσαι πού μέ ξαναβλέπεις, 'Αρλέττα ;

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Είμαι άρραβωνιασμένη πιά μ' άλλον, Ροβέρτε.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Ξέχασες τούς δονους σου, 'Αρλέττα ;

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Θαρρούσα πώς δέν μ' αγαπούσες πιά... Άχ, έ- κλαψα, άγωνίστηκα πολύ. Μά στο τέλος υπέκυψα στις αξιώσεις τού πατέρα μου...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Έτσι λοιπόν ;... Έστω... Πολύ καλά... Σας συγγάχω τότε, δεσποινίς, και σάς εύχουμαι νά ζήσετε ευτυχισμένα μέ τόν βαρδύνο σας...

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Ροβέρτε !... Μη μέ πληγώνεις έτσι... Σε παρα-καλώ...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Είστε άρραβωνιασμένη, δεσποινίς. Δώσατε τόν λό-γον σας σέ άλλον. Άνήκετε σ' αυτόν...

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Γιά σκέψου, Ροβέρτε, πόσο υπέφερα, πόσο πάλα-ψα πρίν πω τό εναί. Δέν είχα είδησεις σου, νόμιζα ότι μέ ξεχάσες...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Ίσως νάνα έτσι... Έγώ είμαι ένας φτωχός με-τανάστης. Δέν πρέπει νά μιλάτε μ' έμένα έσείς, μία μέλλουσα βαρόνη !

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Ροβέρτε ! Άγάπη μου ! Συγχώρησε με... Σκότισέ με, αλλά μη μού μιλάς έτσι !...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Άντίο γιά πάντα, 'Αρλέττα. (Τραβάει νά φύ-γει. Η 'Αρλέττα τόν έμποδίζει).

ΑΡΑΕΤΤΑ. — "Οχι... "Οχι... Μη φεύγεις... Πάρε με μαζί σου, στην 'Αφρική, όπου θέλεις...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Είμαι φτωχός, πολύ φτωχός, 'Αρ-λέττα. Έγασα όλα τά χρήματα πού κέρδιζα εκεί κάτω, στην 'Αφρική.

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Μου εινε άδιάφορο αυτό. Θέλω νά είμαι πάντα μαζί σου κ' άς είμαι φτωχή...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Και ο πατέρας σου, και ο βαρδύνος ;

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Ο πατέρας μου δέν μπορεί νά μ' έμ-ποδίσει πιά, γιατί τώρα είμαι ένήλιξη. Άν θέλη άς μέ άποκηρύξω, λίγο μ' ενδιαφέρει αυτό ! "Όταν τού πω, ότι ξέρω πώς κρατούσε τά γράμματά μου, δέν θα τοι-μήσει νά τή τίπαι ;

Κι' έγώ πού νόμιζα πώς δέν μ' αγαπάς πιά !...

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Κι' έγώ πού νόμιζα, ότι εσύ δέν μέ θέλεις πιά !... Τί τρομερό !...

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Ναι, νά, τώρα θυμούμαι. Είδα κά-ποτε τόν πατέρα μου νά στήν κοντά ένα γράμμα. Λίγο άκόμα άν άγοούσες, θα μ' εύρισκες παντοειήνη ! Κι' έγώ θα σκοτωνόμουν, όταν θα μάθαινα τί έγινε.

(Βράζει τό δαχτυλίδι της). — Ροβέρτε μου !...

Νά, τό δαχτυλίδι τού βαρδύνου !... Οά τού τό δώσω πίσω.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — "Όποτε προτιμάς έμένα, έμένα, πού είμαι φτωχός, κατεστραμένος ;

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Εσένα, όπως κ' άν είσαι, όπου κ' άν πιά ;

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Άγάπη μου ! (Τήν άγκαλιάζει και τήν φιλεί. Έξαφνα προσέλλει ή κυρά Μάρθα).

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — "Όρα, παιδιά μου ! "Όρα !... Νά έρρετε !...

Ω, πόσο ταιριάζετε κ' οι δυά ! Και δέν μού λές, θα φύγεις πάλι στην 'Αφρική, θα τήν πάσεις εκεί τήν δεσποινίδα ;

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — "Οχι ! Θα μένουμε έδώ...

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Έγώ είμαι πρόθυμη νά σ' ακολουθήσω παντού, Ρο-βέρτε μου.

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Και ή αρριουσία πού μού εινε, πώς άπόχτησες εκεί κάτω, Ροβέρτε, εινε χρηματική, δέν εινε χημικά ;

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Ποιά περιουσία ; Δέν μού είπες ότι κατεστράφη ;

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Συγχώρησε με, αγάπη μου... Σού είπα νύμματα.

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Γιά νά μέ δοκιμάσεις, σί ; Φαντάστηκες ότι δέ θα σε ήθελε φτωχό ;

ΡΟΒΕΡΤΟΣ. — Δός μας λοιπόν τήν ευχή σου, κυρά Μάρθα...

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Νάχετε τήν ευχή μου παιδιά μου ! (Φιλεί τόν Ροβέρτο).

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Μά φιλήστε λοιπόν κ' έμένα, κυρά Μάρθα ! (Η κυρά Μάρθα τήν φιλεί).

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Α, έτσι ! Πάμε τώρα, Ροβέρτε !

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Αλήθεια, δεσποινίς 'Αρλέττα, ήθελα γιά νά πάρωτε αυγά...

ΑΡΑΕΤΤΑ. — Α, νά, τό ξέχασα...

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ. — Κι' άντίς αυγά, μού πήρατε τό χαϊδεμένο μου παιδί... Νά ζήσετε ευτυχισμένα, παιδιά μου. Ευτυχισμένα γιά πάντα !...

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου).

— Έχετε δίκιο να τὰ λέτε αυτά, γιατί δεν τὸν γνωρίζετε τὸ Ρογήρο, ἀπάντησε ζωηρά ἡ Λευκή.

— Όχι, ἀλλὰ γνωρίζω τοὺς ἀνδρες γενικῶς καὶ αὐτὸ μὲ ἀρκεῖ, ἀπάντησε ὁ γιὸς τοῦ Κοντοσταύλου.

— Ἄν ἦσαν ἐσὺ, Ἐρρίκε, θὰ λημονοῦσες;

— Μὲ ρωτᾷς ἂν θὰ λημονοῦσα;... Ἀκουσέ με λοιπόν... Ὑπάρχει μὴ γυναικα, ὁραία καὶ ἀξιολάτρευτη, γιὰ τὴν ὁποία θὰ θυσιάσω τὸ ὄνομά της, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ τῆς ἀπλώσω χεῖρα βοηθείας. Τὴν ξέρεις καλά, Λευκή. Ἦταν ἡ Μαρία Στοδάρτ. Ἐ, λοιπόν, ὅλο ἐκεῖνο τὸ φλογερὸ πάθος ποὺ ἀσθανόμουν προτῆτερα γι' αὐτὴ, μετεβλήθη τώρα σὲ μὴ μελαγχολικὴ ἀνάμνησι. Μερικὲς φορές τὴ νύχτα ἀσθάνομαι τὰ μάτια μου βορραζόμενα ἀπὸ δάκρυα. Ἀποκοιμῶμαι ὅμως καὶ λημονῶ... Τί νὰ γίνῃ;...

Ἡ Λευκή ἀναστήθηκε καὶ ὁ Μοντμορενσύ ἐξακολούθησε:

— Δεν πιστεύω νὰ εἰστε σεις πὺ ἀξιολάτρευτη γυναικα ἀπὸ τὴ Μαρία Στοδάρτ. Καὶ ὅμως ἐγὼ τὴν ἔχω σχεδὸν λημονήσει. Γιὰ ποῖο λοιπὸν λόγο πρέπει νὰ υποθέσουμε ὅτι δεν συνέβη τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸ νέο σας;

Ἡ δεσποινὶς Βάζα χαμήλωσε τὸ κεφάλι της χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ.

— Ὅταν εἶνε κανεὶς εἰκὼσι χρόνων, ἐξακολούθησε ὁ δοῦς, εὐκόλως δίνει τὴν καρδιά του. Μόλις ὅμως περάσῃ λίγος καιρὸς, δεν ἀρκεῖ νὰ τὴν πάρῃ πίσω...

— Ἀ! μὴ μοὶ μιλάτε ἐστὶ ἀνέκδοτα ἢ Λευκή μὲ παραύτο. Παρ' ὅλη τὴν πεῖρα σας, νοιώθω ὅτι σφάλλετε στὴν περιήγησιν τῆς διῶς μου. Ὁ Ρογήρος μπορεῖ νὰ μ' ἐλθμονῇ, ἐστὼ, τὸ παραδέχομαι. Ν' ἀγαστήσῃ ὅμως ἄλλη γυναικα, αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο, Δὲν τὸ πιστεύω ποτὲ μου...

— Ὅπως θ' ἀγαστήσῃ κα' ἐσεῖς ἀργότερα κάποιον ἄλλον... τῆς εἶπε ὁ Μοντμορενσύ.

— Ἐγὼ;

— Μάλιστα, ἐσεῖς, ἀδελφὴ μου!

— Ἐγὼ ν' ἀγαστήσω τὸ Ροδέρτο!

Ποτέ!

— Μὴν κάνετε ἐτοί. Ὅταν παντρευτῇτε, θὰ τὸν ἀγαστήσῃτε σιγά-σιγά, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβετε...

Ἡ Λευκή ἔκρινε τὸ πρόσωπό της στὰ χεῖρά της καὶ τραύλισε:

— Αὐτηθῆτε με, σὰς παρακαλῶ, καὶ μὴν ἐπαμένετε! Ξέρω καλά τὴν χροιά καὶ σ' ἐσὰς προσωπικῶς καὶ στὴ μνήμη τοῦ Κοντοσταύλου. Γι' αὐτὸ λοιπὸν θὰ σὰς ὑπακούσω. Κι' ἀφοῦ μοὶ λέτε ὅτι ὁ Ρογήρος δεν μὲ θυμᾶται πειὰ, θὰ δεχτῶ νὰ συζευχθῶ τὸν ἱππότη σας.

Θὰ θυσιάσω δηλαδὴ. Ἡ θυσία ὅμως ἔχει μερικὰ ὅρια, τὰ ὁποῖα μοὶ εἶνε ἀδύνατο νὰ παραβῶ. Τίποτε, μὴ τίποτε στὸν κόσμο δεν θὰ μὲ κἀνῃ ν' ἀγαπήσω τὸ στυγρὸ μου. Καταλαβαίνετε; Ἀλλοστε τί τοῦ χροιάζεται ἡ ἀγάπη μου; Μήπως αὐτὸς μ' ἀγαπᾷ;...

— Μὲ ὅλη τὴν τὴν ψυχὴ. Ὅπου κα' ἂν πάῃ, αὐτὸ διαλαλεῖ...

— Λοιπὸν λέει ψέμματα! Ὅταν ὑπάρχῃ πραγματικὸς ἔρωτας, μαγεύεται, δεν μένει κρυμμένος. Ἐγὼ ὅμως ἀντιλαμβάνομαι ὅτι, ἂν θέλῃ νὰ μὲ παντρευτῇ, ἀποβλέπει μόνο στὸν τίτλο τοῦ μαρκιστοῦ Βάζα καὶ στὴ μεγάλη μου ποικία. Ἀ! τὸν ξέρω καλά τὸ Ροδέρτο καὶ δεν γελιέμαι...

— Εἰπατε προηγουμένως, μοὶ φαίνεται, ὅτι ὁ γάμος αὐτὸς θὰ νὰ γιὰ σὰς μὴ θυσία...

— Ναι, ἀλλομονο!

— Σὰς ἀγαπῶ ἀρκετὰ, Λευκή, ὥστε νὰ μὴν ἔχω τὸ θάρρος νὰ ἐπαμείνω περισσότερο στὴν ἀποψὲς μου. Ἄν καὶ ἡ θέλησις τοῦ μακαρίτη πατέρα μου ὑψώζεσθῃ, ἐγὼ ἐπαθμῶ νὰ μὴν ἐξασκήσω ἀπάνω σας καμμιὰ πίεσι...

— Σὰς ὑποσχέθηκα πρὸ ὅλης...

γοὶ κατὰ τὴν καὶ δεν ἐννοῶ νὰ ἀθετήσω τὴν ὑπόσχεσί μου, ἀπάντησε ἡ Λευκή. Εἶμαι λοιπὸν πρόθυμη νὰ δώσω στὸν προστατευόμενον τοῦ Κοντοσταύλου ἓνα ὄνομα, ἓναν τίτλο καὶ μὴ περιουσία. Μόλις ὅμως βγοῦμε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὅπου θὰ γίνῃ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου μας, μάθετε ὅτι τίποτε τὸ κοινὸ δεν θὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ ἐμοὶ καὶ τοῦ... μαρκιστοῦ Βάζα... τοῦ Ροδέρτου... Βάζα!

— Εἶμαι βέβαιος, Λευκή, ὅτι ὥς τότε θ' ἀλλάξετε γνώμη!

— Οὐδέποτε!

Αὐτὴ τὴ στιγμή μὴ θαλαμφρόλος εἰδοποίησε τὴ Λευκή, ὅτι ὁ ἐφημέριος Δὸν Μαθουρίνος, τὸν ὁποῖο εἶχε ζητήσει, βρισκόταν στὴ διάθεσί της. Ὁ Μοντμορενσύ φίλησε τότε τὴ Λευκή στὸ μέτωπο καὶ τῆς εἶπε:

— Σὲ λίγο θὰ ξαναγορίσω νὰ σὲ δοῦ, ἀγαπημένο μου παιδί. Ἐλπίζω νὰ ἔχῃς σκεφτῇ ψυχραιμότερα στὸ μεταξὺ.

Ἡ νέα κοῦνησε τὸ κεφάλι της καὶ νομοθέσασε πικρά. Συγχρόνως ἀντήχησε στὸ διάδρομο ἓνα βαρὺ βῆμα καὶ ἀνῆλθε στὴν πόρτα ὁ Δὸν Μαθουρίνος.

Ἡ Λευκή ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἐφημερίου τραυλίζοντας:

— Παρηγορήστε με, πάτερ μου! Παρηγορήστε με!...

— Μὰ τί συμβαίνει, τέκνο μου; φώναξε μὲ ἀπορία ὁ ἀγαθὸς ἐφημέριος. Παιδί, κλαίτε, κόρη μου; Ἐγὼ νόμιζα πὸς θὰ σ' εὐρίσκα χαρούμενη τώρα σὲ παρηγοῖ τοῦ γάμου σου...

— Καὶ μὲ βρίζετε σὰν τὸν κατάδου ποὺ περιμένει τὸ θάνατο... Ἐτοί δεν εἶναι, πάτερ μου;

Ὁ Δὸν Μαθουρίνος βρόθῃκε σὲ μεγάλη ἀμνηστία καὶ μὴν ἔχοντας τί ἄλλο νὰ κἀνῃ, ἔβλεπε τ' αὐτὴ του.

— Εἰπεδὴ δεν παντρευτῇτε ποτὲ, εἶπε, ἀγνοῶ σὲ ποῖο εἶδος τὸν βασανισμὸν κατατάσσεται ὁ γάμος. Τί τὰ θέλετε ὅμως... Ἀρμὰ σκέπτομαι κατὰ τέτοια πράγματα, σκοτίζεται τὸ μυαλό μου... Ἀλλοστε ἔχομε καὶ ζήτησι σήμερα. Τέλος πάντων ὅμως, ἂς δοῦμε σὲ τί μπορῶ νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος;

Καὶ ὁ Δὸν Μαθουρίνος ἀρέθηκε νὰ καταπέσῃ σὲ μὴ μεγάλη πολυθρόνα. Συγχρόνως ὄχις νὰ περιφέρει τὸ βλέμμα ὁ λόγιό του σὰν νὰ γύρευε κάτ.

Ἡ Λευκή ἀντελήφθη ἀμέσως τὴν αἰτία τῆς δυσθυμίας του καὶ ἔγερνε σὲ μὴ θαλαμφρόλο της. Ἐκείνη σὲ λίγο παρουσιάστηκε κρατώντας μὴ μικρὰ γεμάτη ἀπὸ σπινθηροβόλο κρασί. Μόλις τὴν ἐποσέθηκε μαρσὶ στὰ στὸν ἐφημέριο, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Δὸν Μαθουρίνου μεταβλήθησαν ἀμέσως καὶ τὸ πρόσωπό του φανερώσε ζωηρὴ εὐχαρίστησι.

— Τί λέγαμε λοιπὸν, τέκνο μου;... ρώτησε τὴ Λευκή, ἀφοῦ ἔπαι ἓνα ποτήριον.

— Ἐμάθετε τίποτε, πάτερ, γιὰ κείνη τὴ δυστυχισμένη γυναικα; τὸν ρώτησε ἡ δεσποινὶς Βάζα.

— Γιὰ τὴν τρελλή;

— Ναι.

— Ἐκᾶνα ὅ,τι μποροῦσα γιὰ χάρι σας. Ἀρκεῖ νὰ σὰς πῶ ὅτι, ἂν καὶ τὰ ταξείδια μοὶ εἶνε πολὺ ἐνοχλητικὰ, ἐν τοῖς τοῖς ἐπὶ μὴν μου στὴν Ἐκουήνη...

— Καὶ ποῖον εἶδατε ἐκεῖ;

— Κανέναν ἄλλον ἐκτὸς ἀπὸ κάποιον ἀρχιεὼν, ὀνόματι Λανθὺ Ὄβιν, ὁ ὁποῖος μὲ ὑποδέχθηκε μὲ τὸ χειρότερο τρόπο... Εἶνε ἔξοχο τὸ κρασί ποὺ μὴφθηκε σὴ μερὰ, κόρη μου...

— Ἀλήθεια, πάτερ μου. Λοιπὸν, αὐτὸς ὁ Ὄβινος δεν εἶνε ἔξοχος καμμιὰ πληροφορία;

— Μοὶ ἀπάντησε σὰν ἀρχιεὼς. Μοὶ εἶπε ὅτι ἂν ἐνδιαφερόμην γιὰ τὴν τρελλή, πρέπει ν' ἀπευθυνθῶ στὸν ἴδιο τὸ Ροδέρτο Κέρο. Κι' ἐτοί τελείως ἡ συνμιλία μας...

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ...

ΤΟΥ ΜΙΧ. ΖΕΒΑΚΟ

Τὸ παθητικότερο, τὸ περιπετειωδέστερο, τὸ συγκινητικότερο τῶν ἱσπανικῶν μυθιστορημάτων. Σελίδες ἔρωτος, λεβεντιάς, ἡρωισμού, σελίδες δραματικαί, σελίδες γεμάτες ποίηση διαδέχονται ἡ μὴ τὴν ἄλλη κινηματογραφικῶς, γοητευόμενα καὶ συναρπάζοντα τὸν ἀναγνώστην.

ΑΡΑΒΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟΥ ARNO WAGNER

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΛΗ - ΜΠΕΝ - ΟΥΛΛΑΧ

Ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ γονάτισε ἐμπρὸς στὴν καλύβα του, ποὺ ἦ-αν στὴν ἀκρὴ τοῦ χωριοῦ, γιὰ νὰ κἀνῃ τὴν κανονισμένη προσευχὴ τὸν πιστὸν. Ὁ ἥλιος βασιλεῖε ἐκείνη τὴν ὥρα καὶ ὁ οὐρανὸς εἶχε πάρει τὸ χρώμα τοῦ χρυσαφιοῦ!

— Ὁ, μεγάλε Προφήτη! εἶπε ἀναστενάζοντας ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ, δεν θὰ μποροῦσα κα' ἐγὼ ἐπὶ τέλους νὰ ἰδῶ χρυσάφι στὰ χεῖρά μου; Ὁ, Μωάμεθ, ἀγαπημένε τοῦ Ἀλλάχ! Δὸς μου τόσο χρυσάφι καὶ τόσα διαμαντικὰ, ὥστε νὰ γίνονται ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάχτυλά μου, καὶ μὴ τὴν ἁγία πίστιν ποὺ δίδαξες στοὺς μονασουλμάνους, ἂς γάσω καὶ τὸν Παράδεισο καὶ τὰ τριφερά σου Οὐρά!...

Ὁ Προφήτης ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ καὶ παρεκάλει τὸν Ἀλλάχ νὰ ἐκκληρώσῃ αὐτὴν τὴ φλογερὴ ἐπιθυμία του!

Ὅταν στὸ τέλος ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ σήκωσε καὶ πάλι ψηλὰ τὰ μάτια του, εἶδε ἓναν ἀνδρῶπο ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐρήμου. Ὁ ἀνδρῶπος αὐτὸς κοιτάζοντε ἓνα σακί, ποὺ φανόταν πολὺ βαρὺ. Πλησίασε, ἄφησε τὸ σακὶ τὸν αὐτὸ καὶ εἶπε:

— Ὁ Ἀλλάχ εἶνε μεγάλος! Συγχρόνως σταύρωσε τὰ χεῖρά του καὶ ἔκρινε βαθειά, πρὸς τὴν ἄμω:

— Καὶ ὁ Μωάμεθ εἶνε ὁ προφήτης του! ἀπάντησε ὁ Ἀλῆ καὶ ὁρῶντες ἀμέσως τὸν ἕξνο: Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, ἕξνο;

— Ρώτησέ με καλύτερα, ποῦ πάω, ἀποκρίθηκε ὁ ἕξνος. Ὁ δρόμος μου εἶνε μακρὸς ἀκόμα καὶ ζητῶ φιλοξενία.

— Ἄν βιάζεσαι, μπορεῖς νὰ ζητήσῃς φιλοξενία στὸ ἄλλο χωριό, ποὺ εἶνε παρατέρα, εἶπε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, εἶπες;

— Ὁ ἕξνος δίστασε ν' ἀπαντήσῃ. Ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ γέλασε καὶ ἔδωσε μονάχος του τὴν ἀπάντησι:

— Ἀπὸ ποῦ μπορεῖς νάχρεσαι τάχα; Ὅποιος ἔρχεται ἀπὸ τὴ Δύσι, δεν μπορεῖ παρα νάχρεται ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ! Ἄν θέλῃς νὰ πᾶς ἀνατολικά, τότε πρέπει νὰ ζητήσῃς φιλοξενία στὴν ἄλλη ἀκρὴ τοῦ χωριοῦ, γιὰ νὰ μὴν ἔχῃς αἰσίο πρῶτοί νὰ διασχίσῃς πέρα ὡς πέρα ὁ ἄλλοτε το χωριό.

Ὁ ἕξνος κῦτταξε στὰ μάτια τὸν Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐκεῖνο ποὺ θέλω ἐγὼ εἶνε γὰ μὴ φανῶ καθόλου ἀπόψε μέσα στὶ χεῖρά σου τὸ λέω ἐμπιστευτικὰ καὶ Ζητῶ τὴ σωτηρία σου καὶ τὴ φιλοξενία σου!

— Τί ἔχεις μέσα σ' αὐτὸ τὸ σακί; ρώτησε τότε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ.

— Ὅλο τὸ βίός μου, ἀποκρίθηκε ὁ ἕξνος. Ἐφύγα ἀπὸ τὸν τόπο μου, γιὰ ν' ἀποφύγω τοὺς κληρονόμους μου, ποὺ πῆγαν νὰ μὲ πεθάνουν μὴ ὥρα ἀρχητέρα! Ἄν σὲ ρωτήσῃ κανεὶς γιὰ μένα, μὴν πῆς πὸς εἶμαι ἐδῶ! Καὶ ποτὲ ἂν ὅλα, φίλασε καλά τὸ βίός μου!

— Ἄς εἶνε εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ! εἶπε τότε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Στέλνει ἓναν ἕξνο σὲ μένα τὸν ἀνάξιο! Ἐμὰ μέσα καὶ πρόσταξε τὶς γυναῖκες μου! Εἶσα ἀρέντης ἀπόψε στὸ σπιτικό μου καὶ ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ εἶνε δούλος σου!

Ὅταν ὁ ἕξνος ἀποκοιμήθηκε, ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ σηκώθηκε καὶ πῆγε ὀδίσια στὸ σακί. Τὸ ἀνοίξε καὶ δεν πίστεψε στὰ μάτια του!

Ἐχῃσε μέσα τὰ χεῖρά του καὶ κολύπησαν μέσα σὲ χρυσάφι, σὲ πετράδια καὶ σὲ διαμαντικὰ! Ἦσαν τόσα πολλά, ὥστε χυνόταν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάχτυλά του!

Ὅ,τι εἶχε πῆσῃ τόσο πολὺ ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ, τὸ εἶχε τώρα μαρσὶ τὰ του. Δεν μποροῦσε πειὰ νὰ τ' ἀφήσῃ νὰ τοῦ ξεφύγῃ! Γι' αὐτὸ - γρήγορα, πῆρε ἓνα ἀδελφά, δού το σακί, καὶ ἀδείσε μέσα ἐκεῖ τὸ θησαυρό. Ἐπειτα, μὲ τὸ μαχαίρι σὸ

ζέρι, πῆγε κοντὰ στὸν ἕξνο. Ἦθελε νὰ δάμῃ τὸ θησαυρὸ μέσα στὴν ἄμω καὶ ἔπρεπε νὰ ἰδῇ προτῆτερα ἂν ὁ ἕξνος κοιμόταν ἥσυχος. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ ἕξνος μισοσηκώθηκε ἐπάνω στὸ στρώμα του καὶ ἀδράξε τὸ μαχαιριό τοῦ μαχαίρι τοῦ, ποὺ εἶχε στὸ ζωνάρι του.

— Ποῖος εἶνε αὐτοῦ; φώναξε.

Ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ ἔκρινε τότε τὸ μαχαίρι του καὶ εἶπε:

— Μὴ βάζῃς κακὸ μὲ τὸ νοῦ σου, ἀδελφὴ μου. Ἦθελα νὰ ἰδῶ μὴνάχα, ἂν ὁ ἀρέντης μου κοιμάται ἥσυχος κάτω ἀπὸ τὴν ταπεινὴ μου στέγη. Μὰ μὴ πὺ εἶσαι ἀκόμα κουρασμένος καὶ ἔχεις νὰ πάρῃς τὸ σὰ μακρὸ δρόμο, δεν πρέπει νὰ σηκωθῇς ἀπὸ τώρα!

Ὁ ἕξνος ζήτησε τὸ σακί του, μὰ ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ τὸν παρακάλεσε νὰ πάρῃ ἓναν ἱππο ἀκόμα, καὶ ὅταν ἐκεῖνος ξανακοιμήθηκε, γέμισε τὸ σακί του μὲ πέτρες.

Ὁ ἕξνος τὸ κατάλαβε ἀργὰ αὐτό, ὅταν εἶχε πειὰ χάνει κάμποσο δρόμο. Ὅστόσο, ἂν καὶ ἦταν περασμένο μεσημέρι, γύρισε πίσω.

— Ὁ, σὺ! φώναξε στὸν Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Ληστὴ θεοδόνει, ποὺ ἔχεις τὴν ψυχὴ τῆς δασιν! Δὸς μου πίσω τὸ βίός μου ποὺ μοῦ κλέψαες;

— Τὸ βίός σου; εἶπε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Ποῖο βίός σου μοὶ ζητᾷς; Δεν ξέρω ποῖος εἶσαι! Φεύγα γρήγορα ἀπ' ἐδῶ, γιατί ἀλλοῶς θὰ φωνάξω τοὺς τζοχανταράους τοῦ Χαλίρη. Οὔτε σὲ φιλοξένησα, οὔτε σὲ εἶδα ποτὲ μου!

Ὁ ἕξνος ἔφυγε. Μὰ πρὸς τὸ βράδυ ξαναγύρισε μαζὺ μὲ δύο τζοχανταράους τοῦ Χαλίρη. Ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ ἔκανε τὸν ἀνήξερο, ὅταν οἱ ἀνδρῶποι τοῦ Καδὴ τὸν ρώτησαν:

— Ἐμεινε πῆς στὸ σπίτι σου αὐτὸς ὁ ἀνδρῶπος;

— Ὅχι, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ.

— Εἶνε ἀλήθεια πὸς ἐρχόταν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σὺντ-μπέντ;

— Ὅχι, εἶπε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Αὐτὸς ἐρχόταν ἀπὸ τὴν Ἀνατολή τὴν ἴδια ὥρα ποὺ ἐγὼ ἐρχόμουν ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ, ὅπου εἶχα πάει γιὰ νὰ πάρω τὸ βίός μου. Μὰ τὸν Προφήτη! Ἐγὼ ἐρχόμουν ἀπὸ τὴν δασὶ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἀνατολή!

— Τί πῆρες νὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ; ρώτησαν καὶ πάλι οἱ τζοχανταράοι.

— Τὸ βίός μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Φοβόμουν νὰ μὴ μοὺ τὸ κλέβουν ἐδῶ οἱ βεδουῖνοι καὶ ὁ ἕξνος!

— Τί πῆρες νὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ; ρώτησαν καὶ πάλι οἱ τζοχανταράοι.

— Τὸ βίός μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Φοβόμουν νὰ μὴ μοὺ τὸ κλέβουν ἐδῶ οἱ βεδουῖνοι καὶ ὁ ἕξνος!

— Τί πῆρες νὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ; ρώτησαν καὶ πάλι οἱ τζοχανταράοι.

— Τὸ βίός μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Φοβόμουν νὰ μὴ μοὺ τὸ κλέβουν ἐδῶ οἱ βεδουῖνοι καὶ ὁ ἕξνος!

— Τί πῆρες νὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ; ρώτησαν καὶ πάλι οἱ τζοχανταράοι.

— Τὸ βίός μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Φοβόμουν νὰ μὴ μοὺ τὸ κλέβουν ἐδῶ οἱ βεδουῖνοι καὶ ὁ ἕξνος!

— Τί πῆρες νὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ; ρώτησαν καὶ πάλι οἱ τζοχανταράοι.

— Τὸ βίός μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Φοβόμουν νὰ μὴ μοὺ τὸ κλέβουν ἐδῶ οἱ βεδουῖνοι καὶ ὁ ἕξνος!

— Τί πῆρες νὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ; ρώτησαν καὶ πάλι οἱ τζοχανταράοι.

— Τὸ βίός μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Φοβόμουν νὰ μὴ μοὺ τὸ κλέβουν ἐδῶ οἱ βεδουῖνοι καὶ ὁ ἕξνος!

— Τί πῆρες νὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν δασὶ τοῦ Σὺντ-μπέντ; ρώτησαν καὶ πάλι οἱ τζοχανταράοι.

— Τὸ βίός μου! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλῆ-μπέν-Ουλλάχ. Φοβόμουν νὰ μὴ μοὺ τὸ κλέβουν ἐδῶ οἱ βεδουῖνοι καὶ ὁ ἕξνος!

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

.... "Όταν εφτάσαμε στο βάθος της χαμένης κοιλάδας, όπου ο νεαρός φίλος μου με είχε οδηγήσει, μου έπιασε ξαφνικά σιωπηλά τα δυο χέρια και άρχισε να κλαίει.

Έπειδή ήξερα την άφορη του πόνο του, τον άφωνα συχνά να μου άνοιξη τη θλιμμένη καρδιά του. Μου είχε διηγηθεί πολλές φορές τα άθλια παιδικά του χρόνια και ήξερα τις στενοχώριες που τον έδασαν τότε. Ήταν φυσικό παιδί μιάς ήθιοποις και ενός Έβραίου που είχε πεθάνει μέσα στη φυλακή.

"Όταν ήταν μικρό, ή μητέρα του τον έπαιρνε μαζί με τις αποσκευές της σε όλα τα θέατρα των επαρχιών και του εξωτερικού, όπου την έρχονταν το άθλιο επάγγελμά της.

Ένα ωραίο πρωί, ή καλή αυτή μητέρα έφυγε, χωρίς να τον προειδοποιήσει, αφήνοντάς τον μόνο και χωρίς πενήτα σε μια πολιτεία της Νοτίου Αμερικής. Τό δυστυχισμένο παιδί τα κατάφερε τότε όπως μπορούσε και, έπειτα από μερικά χρόνια, καθάρωσε να ξαναγυρίσει στο Παρίσι, στην πατρίδα των άποικιών και των άελεσμένων. Έκει ζούσε στην τύχη, βοηθούμενος τότε από τον ένα και τότε από τον άλλο...

Κακοαναθρεμμένος, συνθηδιαμένος στην τεμπελιά, μη ξέροντας άλλωστε καμιά δουλειά, ήταν έντελως άνηκνος να εργασθεί. Έτσι έζησε δυό-τρία χρόνια. Κάποτε-κάποτε όσπου τον έκυριε ντροπή για τα χάλια του και τότε αποφάσιζε να εργασθεί. Μά του κάκουν... Ή άποφάσιζε τον αυτόν διελόντο πολύ γρήγορα...

Έπειδή, παρ' όλ' αυτά, ήταν καλό παιδί, έννοιαθα γι' αυτό κάποιον όκτο και τον άφωνα να έρχεται και να μου λέη τους πόνους του.

Όστόσο, ποτέ δεν τον είχα δη τόσο θλιμμένο, τόσο άποθαυμένο όσο την ήμερα εκείνη. Τά δάκρυα που κυλούσαν από τα μάτια του δεν ήταν πια παιδικά. Ήσαν λυγμοί που του σπάραν τον στήθος.

Τον καθύσχεσα λίγο με μερικά καλά λόγια. Προς μεγάλη μου όμωι κατάπληξη, δεν συνήλθε καθόλου με τα παρηγορητικά μου λόγια. Με δέκονε απότομα και, κυττάζοντάς με στα μάτια, μου έλεγε:

— Φαίνεται πως με αγαπάτε λίγο... "Αν μ' αγαπάτε λοιπόν, θα κάνετε για μένα κάτι που θα έδινε ένα τέλος σε όλες τις δυστυχίες μου.

— Να, του άπάντησα. Θα έκανα ό,τι μπορούσα.

— "Ε λοιπόν, αν νοιώθετε κάποια στοργή για μένα, μπορείτε να μου τó άποδείξετε κάνοντάς μου μιά υπηρεσία, ή όποια θ' άποτελέσει τη μεγαλύτερη χαρά της ζωής μου...

— Τι, λοιπόν, θέλεις; τον ερώτησα με άγωνία.

— Θέλω να με βοηθήσετε να πεθάνω;

— Νά πεθάνετε; φώναξα. Τρελλάθήκατε;

Είχα άρχισει πράγματι να πιστεύω πως ήταν τρελλός και δεν ήξερα πού θα κατέληγε. Θα υπέθετα πως ήθελε να μου σκαρώσει κάποια φάρσα, αν τό σοβαρό του ήθος, ή σταθερή φωνή του δεν μ' έπειθαν ότι μιλούσε σοβαρά. Δεν μου είχε πη έτσι μιά κουνέντα στον άέρα, μιά από τις φράσεις εκείνες που τις λέμε, χωρίς να τις σκεπτόμαστε στις στιγμές της όδύνής μας. Μου είχε κάνει ψυχρότητα μιά έπίσημη πρόταση, ή όποια με φόβισε.

— Άφήστε με να σας εξηγήσω, εξάκολουθήσε, ποιά είνε ή πρόθεσίς μου και ποιές είνε ή άφορημς που μ' έκαναν να καταλήξω σ' αυτή. Άφήστε με να σας άποδείξω ότι δεν είμαι τρελλός. Δεν πρόκειται να σας διηγηθώ για μιά φορά ακόμα την άθλια μου ζωή. Την έχετε λεπτομερώς. Έπίσης ξέρετε ακόμα πως ζω σήμερα. Γνωρίζω δε εκ των προτέρων τί δικαιολογίες θα βρη ή καλή σας καρδιά για να με υπερασπίση... Μά δεν μπορώ να τις παραδεχτώ, γιατί έχω αλήθεια τη συνείδηση ότι ζω αυτή τη στιγμή ως άτιμος άνθρωπος... Αυτό όμως που είνε πού τρομερό ακόμα, είνε ότι δεν μπορώ ν' αλλάξω πια ζωή... Μή με διακόπτετε, σας παρακαλώ... Καταλαβαίνω πως θέλετε να μου πητε ότι δεν φταίω εγώ γι' αυτό, ότι ή έλκεινή μου άνατροφή φταίει για όλα κι' ότι μπορώ ακόμα να διορθωθώ... "Όχι, φίλε μου, δεν μπορώ... "Όχι μόνο δεν μπορώ, αλλά και είμαι βέβαιος ότι αν εξάκολουθού να ζω, γρήγορα θα γίνω παλινδρόμος... Ένας μόνος τρόπος υπάρχει για να μη συμβη αυτό... Κι' αυτός ό τρόπος είνε ό θάνατός

μου... Έξέ άλλου, φίλε μου, υπάρχουν κι' άλλοι λόγοι που σπασμένα που με κάνουν να θέλω να πεθάνω... Άκούστε... Άγαπώ! Άγαπώ μιά νέα... Την αγαπώ βαθιά με όλη μου την καρδιά... Ίσως τότε έσείς να μου πητε ότι ό έρωας μου θα με σώση, γιατί, ξέρω πως στέντετε ότι τα πάντα έπανορθώνονται με την άγάπη... Έ, λοιπόν, ούτε κι' αυτό μπορεί να γίνη... Ή νέα που αγαπώ δεν μπορεί ποτέ να μ' αγαπήση... Είνε πλουσία, ωραία, άγνή, και δεν έπείσθη να ξαναάλλη, για ένα νόθο σάν και μένα...

Στό σημείο αυτό στάθηκε μιά στιγμή και έπειτα, δυναμιόνοντας τη φωνή του, με ρώτησε δυνατά:

— Μή κάθε είλακρίνεια, άπάντησε μου τώρα, όπως θα άπαντάσατε στον ίδιο τον έαυτό σας... Υπάρχει έστω και ένας λόγος να νά εξακολουθήσω να ζω; Ή μάλλον, δεν υπάρχουν χίλιοι λόγοι που τους όποιους πρέπει να πεθάνω;... Όμολογήστε το λοιπόν, όμολογήστε ότι τó μόνο καταφύγιο είνε ή άπνοια... Έχετε τó θάρρος να μιλήσετε σε μένα σάν άληθινός φίλος...

— Μά την πίστι μου! Έκανα, κλονισμένος από τα λόγια του και τα έπιχειρήματά του. Δεν τα ήξερα όλ' αυτά! Δυστυχισμένο, δυστυχισμένο παιδί!... Στ' αλήθεια, για σένα ό θάνατος άξίζει περισσότερο από τη ζωή...

— Τότε, άφου τό όμολογήτε και σεις, θα μ' κάνετε την υπηρεσία που σας ζήτησα...

Είπε τα λόγια αυτά μ' ένα ήθος τόσο προσηγο, όστε έννοιασα ένα σίγος να μου περνού την πλάτη... Προσηγομένως είχα άπάντησε στα λόγια του, στα έπιχειρήματά του, χωρίς όμως να συλλογιστώ τις συνέπειες της έπαδοκίμασής μου. Τώρα μετανόαινα γι' αυτό... "Ο φίλος μου τó πρόσεξε και μου φώναξε:

— "Ω! Μήν είστε και σεις άνδρας σάν κι' εμένα.

— Για ποιά λόγο να είμαι άνδρας; τον ερώτησα. Και γιατί σάν κι' εμένα... Στην τιμή μου, δεν σε καταλαβαίνω...

— Πώς! Δεν αντίληφθήκατε ακόμα τί θέλω από σας;... Άκούστε... Ξέρω ότι ό θάνατος είνε τó μόνο μου καταφύγιο, ξέρω ότι δεν μπορώ, ότι δεν πρέπει πια να ζήσω... Ξέρω ότι πρέπει να αυτοκτονήσω... Μά δεν τολμώ να τό κάνω... Φοβάμαι... Φοβάμαι να σκοτωθώ!... Είμαι άνηκνος... Είμαι ένας άθλιος άνδρας!

— "Ε λοιπόν... "Ε λοιπόν; έτραβήκα τρέμοντας, γιατί είχα άρχισει να μαντεύω την τραγική αλήθεια...

— "Ε λοιπόν! μου άπάντησε με ζωνή φωνή, πρέπει ν' αυτοκτονήσω με τó χέρι σας...

Και, καθώς είπε τα λόγια αυτά, μου έδωσε ένα περίστροφο.

Άμεσος γώ τραβήχτηκα πίσω με φόβο, ένα νυλγίζόμενος τó έγκλημα που μου έπείσθη να διαπραξώ...

Τότε εκείνος με πλησίασε και, πέφτοντας στα γόνατά μου, άρχισε να με παρακαλή και να με βεβαιώνει...

— Τά έχω προβλέπει όλα!... μου έλεγε. "Έχω στην τσέπη μου ένα γράμμα, στο όποιο ξηγώ τους λόγους της αυτοκτονίας μου. Μήν άνησυχείτε καθόλου... Δεν έχετε να φοβηθείτε τίποτε... Ή καλά είνε έντελως έρημη... Εδωπλαινθήτε με!... Εδωπλαινθήτε με... Είσαθε ό μόνος φίλος που συνάντησα στη ζωή μου... Μήν άνησθε αυτή τη μεγάλη υπηρεσία... "Αν αύριο γίνω παλινδρόμος, καί φτης, δολοφόνος, όπως θα γίνω πράγματι αν δεν πεθάνω τώρα, γι' αυτό θα φταίτε έσείς... Σκοτώστε με! Σκοτώστε με! Σκοτώνοντάς με, θα κάνετε μιά καλή πράξη...

Είπε τα λόγια αυτά με φωνή βαθεία και ταραγμένη. Ή τρέλλα του κυριεie τώρα σιγά-σιγά κι' έμένα. Καθώς προσπαθούνα να τó άπομακρύνω με τα χέρια μου, που έκαναν όλοένα τη δύναμή τους τόν άκουγα και τόν έπεδοκίμαζα και βεβαιονόμωνα διαρκώς περισσότερο πως είχε δικιο...

Αυτός, καταλαβαίνοντας την άδυναμία μου, διπλασίασε τις προσπάθειές του... Ή φωνή του είχε πάρει χαιδευτικό άνηκτος είχε κάτι τό ακατανίκητο...

— Θα με σκοτώσετε;... Δεν είν' έτσι; μου είπε στο τέλος σιγά-σιγά τό αυτό...

Και μου έβαλε στο χέρι τó περίστροφο που είθελαν προς τό σπύτι του... "Ήμουν πια σάν τρελλός... Αιτός, έβγαλε μιά σιγαλή κρηγή "Έκλεισα τα μάτια μου και, πεύοντας τη σιωπή, τού τίναξα τα μυαλά στον άέρα...

JEAN RICHERIN

ΤΟΥ ΖΑΝ ΡΙΣΠΕΝ

Ο ΑΝΑΝΔΡΟΣ

ΑΓΝΩΣΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΩΝ 50 ΚΡΗΤΙΚΩΝ

Μετά την "Αλωση της Κωνσταντινουπόλεως. Μιά φούχτα παλληκαριών που σκοτίζει τó Σουλτάνο. Οι δυό 'Αρπαδιά-ναι καπεταναίοι. Μιά δραματική σκηνή. "Ο Ζαγανός Πασσάς και ό Μωάμεθ. Μιά περίεργη στιχομυθία. Με την Αυτοκρατορική Σημαία άνοιχτή. Τι δηγείται ό Φραντζής, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΤΗΝ τραγική ιστορία της 'Αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως υπάρχει κι' ένα άγνωστο στους πολλούς έπεισόδιο, τó όποιον έν τούτοις διεσώθη από προφορική παράδοση. Την ήμερα της 29 Μαΐου 1453 ό Σουλτάνος, Μωάμεθ ό Β', ήταν στην άκμή των θριάμβων του. Τό προαίονιο όνειρο των Τούρκων—ή φιλοδοξία να καταστήσουν την Κωνσταντινούπολη πρωτεύουσα του Έβρωπαϊκού κράτους των— είχε εκπληρωθεί. "Ο Αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος ό Παλαιολόγος, που είπαρχε πια στη ζωή. Τά άπόρρητα τείχη είχαν κυριευθή και οι πύργοι τους είχαν όλοι καταληφθή από τους Τούρκους. Ή αυτοκρατορικές σημαίες, με τους δικεφάλους άετούς, είχαν καταξεροχίτη και στη θέσι τους κυμάτιζε παντού ή σημαία της Ημισελήνου. "Ο Σουλτάνος γεμάτος χαρά, διεκρίνυτε με κομπασμό τό θριάμβό του, λέγοντας: — "Τώρα πια είμαι κύριος όλης της χώρας!"

Τότε, έπροχώρησε με κάποια δειλία στον κατακτητή Μωάμεθ ό Ζαγανός Πασσάς, τον έπροσκύνησε και τού έλεγε:

— "Όχι ακόμα, κύριε! Δεν είνε ακόμα όλόκληρος ή χώρα στην έξουσία σου!

"Αν κανένας άλλος, στις στιγμές εκείνες της μέθης και τού θριάμβου, τολμούσε να ξεστομίση τέτοιες λέξεις μπροστά στο Σουλτάνο και ν' άμφοβηθή τη λαμπρότητα της νίκης του, σίγουρα θα έχανε τη ζωή του.

Αλλά ό Σουλτάνος έκτιμώσε ιδιαιτέρως τόν Ζαγανό Πασσά και τόν έσέβετο για την είλακρίνεια του. Δεν έθιμωσε λοιπόν καμιά του, άλλ' απλώς εξέπληγχε. Και κυττάζοντάς τον έκληκτος, ρώτησε:

— Πώς;! Δεν είμαι λοιπόν ακόμα κύριος όλης της πόλεως; Τί συμβαίνει;!

— Υπάρχει ακόμα ένας Πύργος, άπάντησε ό Ζαγανός, που άντιστέκεται στις επελάσεις μας. Είνε ό μόνος πύργος, στον όποιο εξακολουθεί ακόμα να κυματίζει περήνα ή αυτοκρατορική σημαία τού καταλυμένου Βυζαντινού Κράτους.... Λίγοι άνθρωποι, όχι περισσότεροι από πενήντα, κατέχουν τόν πύργο εκείνο. Είνε πενήντα, άλλα τρομεροί. Στέκουν στις έσάλξεις και άποκρίνουν με καταπληκτική επιδειξίτητα και άδάρεια τις έπιδόσεις τού γενναίου στρατού μας... Οι άντρες αυτοί έχουν τό καρδιά τους έτοιμη, μπορούν να φυχούν και να σκοτώνουν. Δεν φεύγουν όμως! "Όταν ό στρατός τους προσκαλεί να παραδοθούν, άπαντούν με γέλια ή με βρισιές. Είνε κάτι άξιο θαύματος, Κύριε!...

"Ο Σουλτάνος τ' άκουσε όλα αυτά σκεπτικός κι' έπειτα έλεγε:

— Έχεις δικιο! Μά τόν 'Αλλάχ, είνε άξιοθαύμαστοι! Πενήντα μόνο!... Θέλω να ιδώ με τα ίδια μου τα μάτια τα θαύματα της άνδρείας τους!

Άμέσος ό Σουλτάνος διέταξε να τού φέρουν τό άλογό του, εξαβύλαξε και πήγε προς τόν Πύργο τού 'Αλέξίου (τό σημερινό Μπαξέ Καπουσί), τόν όποιον ό Αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος είχε εμπιστευθή στους πενήντα Κρητικούς μιάς γαλέρας, που την κυβερνούσαν δυό καπεταναίοι, ό καπετάν Μανώλης και ό καπετάν Λευτέρης. Αρπαδιανοί, πρώτα ξαδέρφια, ναυτικοί και τόν άρμάτων.

Στρατός πολλός έβλεπε τόν Πύργο, κάνοντας λυσώδεις εφόδους, τις όποιες όμως οι γενναίοι Κρητικοί άπέκρουαν, σκορπίζοντας τό θάνατο. "Ο Σουλτάνος έφτασε σε μιά στιγμή, πού οι Τούρκοι, τσαλακωμένοι, έσπρυναν από τόν τόπο της μάχης δικά νεκρούς και άρμάτους τρομαγμένους.

"Ο Σουλτάνος παρακολουθούσε την κατάσταση κι' έστειλε κατάπληκτος. Τη στιγμή εκείνη ό έπί κεφαλής της επέλασης Τούρκος Πασσάς εφώνασε στους Κρητικούς με την πολεμική σάλπιγγα (τόν τηλεβόα):

— Άδικο πολεμάτε!... Ή Πόλις έπεσε... "Ο Μωάμεθ σας έσοκώθη!... "Ο Σουλτάνος μας έπείσε στην Πόλη καβαλλάρης!... Παραδοθήτε!...

Τότε ηρώα, από τόν Πύργο, ό καπετάν Μανώλης εφώνασε:

— "Ε, δά τί; Κι' αν έπήρανε ό Σουλτάνος την Πόλη, τούτονα δά τόν Πύργο δεν θα τόν πάρετε ποτέ!

δι μας. Και τό καρδιά μας, έχοντας πάντα ύψωμένο τό Λάβαρο τού Βασιλείας μας, που τόν έσοκώσατε, θα περάση μπροστά από τα πόδια σας, θα βγη από τόν λιμάνι και θα πάη όπου θέλετε.

Γίνονται δεκάτα, άπάντησε ό Ζαγανός, διεμνημόνας την άπάντησι τού Σουλτάνου.

Και μιά σιγή έπαινε άκου, ένσυχιος ό καπετάνιος τών Κρητικών: Μή τó να συνθηκολογήσουμε τούτη τη φορά, δεν σημαίνει πως έξωφλησαμε καμιά καθε λογαριασμό; Στην πρώτη εύκαιρία, που θα μιάς νύξη, θα έσδοιμε να σας πολεμήσουμε και πάλι.

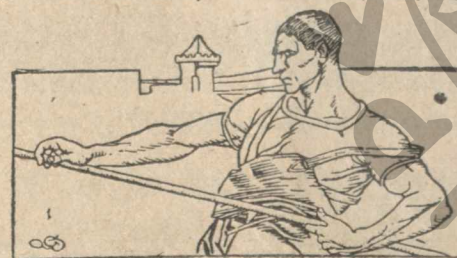
Ένας τέτοιος ήθος, άπάντησε ό Ζαγανός Πασσάς, δεν μπορεί ποτέ να γίνη δεκτός.

— "Ε, τότε και μεις δεν φεύγουμε από τόν Πύργο. Έδώ θα μένουμε να κάμουμε όλοι.

Έτσι ό Σουλτάνος άναγκάστηκε να δεχτή και τόν όρο αυτό. Σε κάμωση ώρα οι πενήντα Κρητικοί, άρματοί, με τη σημαία τους άνοιχτή, με όλες τις άποσκευές τους, έβγιναν από τόν Πύργο, εμπήκαν στο καρδιά τους, ύψωσαν την Αυτοκρατορική σημαία με τό Δικέφαλο, Άέτα και έφυγαν.

"Ο σύγχρονος Ιστοριογράφος Φραντζής δηγείται τό πολεμικό αυτό έπεισόδιο έτσι:

"Ο δέ Σουλτάνος, θαρμάσας την γενναίότητα των ανδρών, διηγήσεν αυτοίς, ότι δύναται απελθύν, ελευθεροί αυτοί τε και ή γαύς αυτών, και πάσα ή άποσκευή, ήν είχαν και ούτω γενομένων πάλιν, μόλις εκ τού Πύργου τούτου έπεισαν απελθύν."

ΟΠΟΣ ΤΟ ΟΠΛΟ ΣΑΣ

πρέπει να καθαρίζεται πάν-
τοτε, αν θέχετε να σας
υπερασπίση, έτσι και η κοι-
νία σας πρέπει να καθαρί-
ζεται και να επιμενται,
εάν θέχετε να λειτουργή κα-
νονικά. **ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΕΣΘΕ** πάντοτε
την

ΜΑΓΝΗΣΙΑ Σ.ΠΕΛΛΕΓΡΙΝΟ

Αντιπρόσωποι στ' όλην την Ελλάδα : Θεόδωρος Σ. Βασιλειάδης, Εξουσιοδότης Αθήναι.

